

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 525

Παρακολούθηση του επιπέδου χρηματοοικονομικών γνώσεων στην ΕΕ

Έκθεση

Επιτόπιες εργασίες:

Μάρτιος-Απρίλιος 2023

Δημοσίευση:

Ιούλιος 2023

Έρευνα που ζητήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, Χρηματοπιστωτικών Υπηρεσιών και Ένωσης Κεφαλαιαγορών και συντονίζεται από τη Γενική Διεύθυνση Επικοινωνίας

Το παρόν έγγραφο δεν αντιπροσωπεύει την άποψη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.
Οι ερμηνείες και οι απόψεις που περιέχονται σε αυτό είναι αποκλειστικά εκείνες των συγγραφέων.

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 525 — Ipsos European Public Affairs

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 525

Παρακολούθηση του επιπέδου χρηματοοικονομικών γνώσεων στην ΕΕ

Έγγραφο του Pierre Dieumegard για την [Ευρώπη-Δημοκρατία-Esperanto](#)

Σκοπός αυτού του «προσωρινού» εγγράφου είναι να επιτρέψει σε περισσότερους ανθρώπους στην Ευρωπαϊκή Ένωση να λάβουν γνώση των εγγράφων που παράγονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (και χρηματοδοτούνται από τους φόρους τους). **Στις μεταφράσεις, οι άνθρωποι αποκλείονται από τη συζήτηση.**

Αυτό το έγγραφο «Eurobaro meter» ήταν [μόνο στα αγγλικά σε αρχείο pdf](#). Από αυτό το αρχικό αρχείο, δημιουργήσαμε ένα αρχείο, που ετοιμάστηκε από το λογισμικό Libre Office, για αυτόματη μετάφραση σε άλλες γλώσσες. Τα αποτελέσματα είναι πλέον [διαθέσιμα σε όλες τις επίσημες γλώσσες](#).

Είναι επιθυμητό η διοίκηση της ΕΕ να αναλάβει τη μετάφραση σημαντικών εγγράφων. Τα «σημαντικά έγγραφα» δεν είναι μόνο νόμοι και κανονισμοί, αλλά και οι σημαντικές πληροφορίες που απαιτούνται για τη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων από κοινού.

Προκειμένου να συζητήσουμε μαζί το κοινό μας μέλλον και να επιτρέψουμε αξιόπιστες μεταφράσεις, η διεθνής γλώσσα Εσπεράντο θα ήταν πολύ χρήσιμη λόγω της απλότητας, της κανονικότητας και της ακρίβειάς της.

Επικοινωνήστε μαζί μας:

[Κοντάκτο \(europokune.eu\)](mailto:europokune.eu)

<https://e-d-e.org/-Kontakti-EDE>

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 525

Παρακολούθηση του επιπέδου χρηματοοικονομικών γνώσεων στην ΕΕ

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 525

Παρακολούθηση του επιπέδου χρηματοοικονομικών γνώσεων στην ΕΕ

Έκθεση

Μάρτιος-Απρίλιος 2023

Έρευνα που πραγματοποιήθηκε από την Ipsos European Public Affairs κατόπιν αιτήματος της
Ευρωπαϊκής Επιτροπής,
Γενική Διεύθυνση Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, Χρηματοπιστωτικών Υπηρεσιών και Ένωσης
Κεφαλαιαγορών

Έρευνα που συντονίζεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Επικοινωνίας
(ΓΔ COMM «Μονάδα παρακολούθησης των μέσων ενημέρωσης και Ευρωβαρόμετρου»)

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 525

Παρακολούθηση του επιπέδου χρηματοοικονομικών γνώσεων στην ΕΕ

Τίτλος έργου

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 525 Παρακολούθηση του επιπέδου χρηματοοικονομικών γνώσεων στην ΕΕ — Μάρτιος-Απρίλιος 2023

Έκθεση

Γλωσσική έκδοση EN

Αριθμός καταλόγου EV-03-23-340-EN-N

ISBN 978-92-68-05106-1

doi:10.2874/956514

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2023

<https://europa.eu/eurobarometer>

Πίνακας περιεχομένων

Εισαγωγή.....	7
Βασικά πορίσματα.....	10
Χρηματοοικονομικές γνώσεις.....	10
Χρηματοοικονομική συμπεριφορά.....	10
Συνολική βαθμολογία χρηματοοικονομικών γνώσεων.....	11
Ψηφιακές χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες.....	11
Οικονομική ανθεκτικότητα και ένταξη.....	11
Έχωλάβει συμβουλές από τράπεζα, ασφαλιστή ή οικονομικό σύμβουλο.....	12
Τμήμα 1. Μέτρηση του επιπέδου χρηματοοικονομικών γνώσεων.....	13
1.1. Αυτοαξιολογούμενες χρηματοοικονομικές γνώσεις.....	13
1.2. Χρηματοοικονομικές γνώσεις.....	16
1.3. Χρηματοοικονομικές συμπεριφορές.....	21
1.4. Συνολική βαθμολογία χρηματοοικονομικών γνώσεων.....	27
Τμήμα 2. Ψηφιακός χρηματοοικονομικός γραμματισμός.....	29
Τμήμα 3. Οικονομική ανθεκτικότητα και ένταξη.....	31
3.1. Κυριότητα χρηματοπιστωτικών προϊόντων.....	31
3.2. Τα βγάζουν πέρα για να συναντηθούν.....	36
3.3. Προγράμματα συνταξιοδότησης.....	38
Τμήμα 4. Επενδυτικές συμβουλές που λαμβάνονται από τράπεζα, ασφαλιστή ή οικονομικό σύμβουλο.....	40
Τεχνικές προδιαγραφές.....	42
Ερωτηματολόγιο.....	44
Παράρτημα δεδομένων.....	48
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ.....	67
Παράξενη συσχέτιση μεταξύ των δύο βαθμών γνώσης και συμπεριφοράς.....	67
Μερικές ερωτήσεις ήταν πιθανώς μπερδεμένες για πολλά άτομα.....	67
Διαφορές από άλλες έρευνες του Ευρωβαρόμετρου.....	68

Έκτακτο Ευρωβάρόμετρο 525

Παρακολούθηση του επιπέδου χρηματοοικονομικών γνώσεων στην ΕΕ

Εισαγωγή

Η ΕΕ εργάζεται για να διασφαλίσει ότι οι πολίτες σε ολόκληρη την Ευρώπη διαθέτουν τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις συμπεριφορές που χρειάζονται για να λάβουν καλές οικονομικές αποφάσεις.

Κάθε μέρα, χιλιάδες πολίτες της ΕΕ αποφασίζουν πού θα ανοίξουν έναν τραπεζικό λογαριασμό, ποια υποθήκη να επιλέξουν, πού να επενδύσουν τα χρήματά τους και πώς να αποταμιεύσουν για συνταξιοδότηση. Ο χρηματοοικονομικός γραμματισμός βοηθά τα άτομα να λαμβάνουν τέτοιες αποφάσεις, επειδή τους βοηθά να διαχειρίζονται καλύτερα τα χρήματά τους, να επενδύουν στις κεφαλαιαγορές με τρόπο που να ανταποκρίνεται στις ανάγκες τους και να σχεδιάζουν για το μέλλον. Συμβάλλει επίσης στην προστασία των ατόμων από υπερχρέωση, υπερβολική ανάληψη κινδύνων, απάτη ή κυβερνοκίνδυνο.¹

Χρηματοοικονομική παιδεία ορίζεται ως ο συνδυασμός της ευαισθητοποίησης, της γνώσης, των δεξιοτήτων, της στάσης και της συμπεριφοράς που απαιτούνται για τη λήψη ορθών οικονομικών αποφάσεων και τελικά την επίτευξη ατομικής οικονομικής ευημερίας.

Το παρόν έκτακτο Ευρωβαρόμετρο καλύπτει τις ακόλουθες πτυχές:

- χρηματοοικονομικές γνώσεις των πολιτών της ΕΕ (αυτοαξιολογούμενο επίπεδο και αποτελέσματα βάσει πέντε ερωτήσεων που δοκιμάζουν τις χρηματοοικονομικές γνώσεις)
- επίπεδο «οικονομικά κατανοητών» συμπεριφορών (όπως η παρακολούθηση των δαπανών και η προσπάθεια επίτευξης οικονομικών στόχων)
- το επίπεδο χρηματοοικονομικών γνώσεων των πολιτών της ΕΕ, συνδυάζοντας τις χρηματοοικονομικές γνώσεις και τις βαθμολογίες χρηματοοικονομικής συμπεριφοράς (και σε ποιο βαθμό ποικίλλει ο χρηματοοικονομικός γραμματισμός μεταξύ των κοινωνικοδημογραφικών ομάδων)

Κατά πόσον οι πολίτες της ΕΕ αισθάνονται άνετα να χρησιμοποιούν ψηφιακές χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, όπως ηλεκτρονικές τραπεζικές συναλλαγές ή πληρωμές μέσω κινητού τηλεφώνου

- ιδιοκτησία διαφόρων χρηματοπιστωτικών προϊόντων, όπως η ασφάλιση ζωής, τα ιδιωτικά συνταξιοδοτικά ή συνταξιοδοτικά προϊόντα και τα επενδυτικά προϊόντα.
- πόσο καιρό οι πολίτες της ΕΕ θα μπορούν να συνεχίσουν να καλύπτουν τα έξοδα διαβίωσής τους, χωρίς να δανείζονται χρήματα ή να μετακομίζουν, σε περίπτωση που χάσουν την κύρια πηγή εισοδήματός τους
- εμπιστοσύνη στα συνταξιοδοτικά προγράμματα και δυνατότητα άνετης διαβίωσης μέσω της συνταξιοδότησης
- οι αντιλήψεις των πολιτών της ΕΕ σχετικά με το κατά πόσον οι επενδυτικές συμβουλές είναι πρωτίστως προς το συμφέρον τους.

Εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Γενική Διεύθυνση Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, Χρηματοπιστωτικών Υπηρεσιών και Ένωσης Κεφαλαιαγορών, η Ipsos European Public Affairs πραγματοποίησε συνεντεύξεις με αντιπροσωπευτικό δείγμα πολιτών ηλικίας 18 ετών και άνω, σε καθένα από τα 27 κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Μεταξύ της 29ης Μαρτίου και της 5ης Απριλίου 2023, πραγματοποιήθηκαν στο διαδίκτυο 26139 συνεντεύξεις (διαδικτυακές συνεντεύξεις με τη βοήθεια υπολογιστή). Τα δεδομένα της έρευνας σταθμίζονται με βάση τις γνωστές αναλογίες του πληθυσμού. Οι μέσοι όροι της ΕΕ των 27 σταθμίζονται ανάλογα με το μέγεθος του 18+

---

1 Πηγή: https://finance.ec.europa.eu/consumer-finance-and-payments/financial-literacy_en

πληθυσμού κάθε κράτους μέλους της ΕΕ. Ένα τεχνικό σημείωμα σχετικά με τις μεθόδους που εφαρμόζονται για τη διεξαγωγή της έρευνας επισυνάπτεται ως παράρτημα στην παρούσα έκθεση.

Σημειώσεις:

- 1) Τα αποτελέσματα της έρευνας υπόκεινται σε ανοχές δειγματοληψίας, πράγμα που σημαίνει ότι δεν είναι στατιστικά σημαντικές όλες οι εμφανείς διαφορές μεταξύ των ομάδων. Έτσι, μόνο οι διαφορές που είναι στατιστικά σημαντικές (σε επίπεδο 5 %) — δηλαδή όταν μπορεί να είναι εύλογα βέβαιο ότι είναι απίθανο να έχουν συμβεί τυχαία — επισημαίνονται στο κείμενο.
- 2) Τα ποσοστά δεν μπορούν να αθροιστούν μέχρι το 100 %, καθώς στρογγυλοποιούνται στο πλησιέστερο ποσοστό. Λόγω στρογγυλοποίησης, μπορεί επίσης να συμβεί ότι τα ποσοστά για ξεχωριστές επιλογές απόκρισης που εμφανίζονται στα γραφήματα δεν προστίθενται ακριβώς στα σύνολα που εμφανίζονται σε γραφήματα και πίνακες ή αναφέρονται στο κείμενο. Τα ποσοστά απάντησης θα υπερβαίνουν το 100 % εάν η ερώτηση επέτρεπε στους ερωτηθέντες να επιλέξουν πολλαπλές απαντήσεις.
- 3) Στην παρούσα έκθεση, οι χώρες αναφέρονται με την επίσημη συντομογραφία τους. Οι συντομογραφίες που χρησιμοποιούνται στην παρούσα έκθεση αντιστοιχούν σε:

B)	Βέλγιο	LT	Λιθουανία
BG	Βουλγαρία	ΛΟΥ	Λουξεμβούργο
ΤΣ	Τσεχία	HU	Ουγγαρία
DK	Δανία	MT	Μάλτα
DE	Γερμανία	KX	Κάτω Χώρες
ΕΕ	Εσθονία	ΣΤ	Αυστρία
IP	Ιρλανδία	ΠΛ	Πολωνία
ΕΛ	Ελλάδα	ΠΡ	Πορτογαλία
ΙΣ	Ισπανία	ΡΜ	Ρουμανία
ΓΑ	Γαλλία	ΣΝ	Σλοβενία
ΥΕ	Κροατία	ΣΚ	Σλοβακία
IT	Ιταλία	ΦΙ	Φινλανδία
CY	ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ*	ΣΔ	Σουηδία
LV	Λετονία		

* Η Κύπρος στο σύνολό της είναι ένα από τα 27 κράτη μέλη της ΕΕ. Ωστόσο, το κοινοτικό κεκτημένο έχει ανασταλεί στο τμήμα της χώρας που δεν ελέγχεται από την κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας. Για πρακτικούς λόγους, στην κατηγορία «CY» περιλαμβάνονται μόνο οι συνεντεύξεις που πραγματοποιούνται στο τμήμα της χώρας που ελέγχεται από την κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Έκτακτο Ευρωβάρόμετρο 525

Παρακολούθηση του επιπέδου χρηματοοικονομικών γνώσεων στην ΕΕ

Βασικά πορίσματα

Χρηματοοικονομικές γνώσεις

- Μόλις πάνω από ένας στους δύο ερωτηθέντες στην ΕΕ (52 %) βαθμολογεί τις συνολικές γνώσεις του σχετικά με οικονομικά θέματα κατά μέσο όρο σε σύγκριση με άλλους ενήλικες στη χώρα του. Ένα τέταρτο απαντά ότι οι χρηματοοικονομικές γνώσεις τους είναι «αρκετά υψηλές» και 5 % ότι είναι «πολύ υψηλές» σε σύγκριση με άλλους ενήλικες· αντίθετα, το 12 % περιγράφει τις γνώσεις του ως «αρκετά χαμηλές» και το 4 % ως «πολύ χαμηλές».

Με πέντε ερωτήσεις χρηματοοικονομικής γνώσης, το 66 % των ερωτηθέντων κατανοεί ότι μια επένδυση με υψηλότερη απόδοση είναι πιο επικίνδυνη, το 65 % δίνει τη σωστή απάντηση στην ερώτηση σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο λειτουργεί ο πληθωρισμός, το 56 % κατανοεί την αξία της διαφοροποίησης των επενδύσεων, το 45 % απαντά σωστά όταν ερωτάται σχετικά με τους τόκους ανατοκισμού· ωστόσο, μόλις το 20 % κατανοεί τη σχέση μεταξύ των επιτοκίων και των τιμών των ομολόγων.

- Η βαθμολογία χρηματοοικονομικών γνώσεων υπολογίζεται ως ο αριθμός των σωστών απαντήσεων στις πέντε ερωτήσεις χρηματοοικονομικής γνώσης. Κατά μέσο όρο, σε ολόκληρη την ΕΕ, το 26 % των ερωτηθέντων έχει υψηλή βαθμολογία στις χρηματοοικονομικές γνώσεις (τέσσερις ή πέντε σωστές απαντήσεις), το 50 % έχει μέση βαθμολογία (δύο ή τρεις σωστές απαντήσεις) και το 24 % χαμηλή βαθμολογία (καμία ή μία σωστή απάντηση). Περίπου τέσσερις στους δέκα ερωτηθέντες στις Κάτω Χώρες (43 %), στη Δανία (40 %), στη Φινλανδία (40 %) και στην Εσθονία (39 %) έχουν υψηλή βαθμολογία όσον αφορά τις χρηματοοικονομικές γνώσεις. Αντίθετα, το ποσοστό με χαμηλή βαθμολογία είναι το υψηλότερο στην Κύπρο (30 %), τη Ρουμανία (30 %), την Ελλάδα (29 %) και την Πορτογαλία (28 %).

Χρηματοοικονομική συμπεριφορά

- Περίπου εννέα στους δέκα ερωτηθέντες σε ολόκληρη την ΕΕ συμφωνούν ότι, πριν αγοράσουν κάτι, εξετάζουν αν μπορούν να το αντέξουν οικονομικά (51 % «συμφωνούν πλήρως» και 41 % «κάπως συμφωνούν» με αυτή τη δήλωση). Παρόμοιο ποσοστό των ερωτηθέντων συμφωνούν ότι παρακολουθούν και παρακολουθούν τις δαπάνες τους (49 % «συμφωνούν πλήρως» και 43 % «κάπως συμφωνούν»). Περίπου επτά στους δέκα ερωτηθέντες συμφωνούν ότι θέτουν μακροπρόθεσμους οικονομικούς στόχους και επιδιώκουν την επίτευξή τους (21 % «συμφωνούν πλήρως» και 50 % «κάπως συμφωνούν»).
- Η βαθμολογία χρηματοοικονομικής συμπεριφοράς υπολογίζεται ως ο αριθμός των «οικονομικά κατανοητών» συμπεριφορών που σχετίζονται με την επιλογή προϊόντων, την παρακολούθηση των δαπανών και την προσπάθεια επίτευξης οικονομικών στόχων. Κατά μέσο όρο, σε ολόκληρη την ΕΕ, το 65 % των ερωτηθέντων έχει υψηλή βαθμολογία στη χρηματοοικονομική συμπεριφορά (συμφωνούν με όλες τις δηλώσεις), το 28 % έχει μέση βαθμολογία (συμφωνώ με δύο δηλώσεις) και το 8 % χαμηλή βαθμολογία (συμφωνώ με μία το πολύ δήλωση). Το ποσοστό με υψηλή βαθμολογία στη χρηματοοικονομική συμπεριφορά ανέρχεται σε 60 % — ή περισσότερο — σε όλα τα κράτη μέλη με εξαίρεση τη Φινλανδία (36 %), τη Λετονία (52 %) και

την Εσθονία (54 %). Στη Ρουμανία, από την άλλη πλευρά, το 82 % των ερωτηθέντων έχει υψηλή βαθμολογία.

Συνολική βαθμολογία χρηματοοικονομικών γνώσεων

- Η συνολική βαθμολογία χρηματοοικονομικού γραμματισμού συνδυάζει τις χρηματοοικονομικές γνώσεις και τη χρηματοοικονομική συμπεριφορά, δίνοντας και στις δύο πτυχές την ίδια βαρύτητα. Η βαθμολογία που υπολογίζεται κυμαίνεται μεταξύ 0 και 10. Κατά μέσο όρο, σε ολόκληρη την ΕΕ, το 18 % των ερωτηθέντων έχει υψηλή βαθμολογία για το συνολικό επίπεδο χρηματοοικονομικών γνώσεων (βαθμολογία 9 ή 10), το 64 % έχει μέση βαθμολογία (βαθμολογία > 5 και < 9) και το 18 % χαμηλή βαθμολογία (βαθμολογία ≤ 5). Σε εθνικό επίπεδο, το ποσοστό με υψηλή βαθμολογία κυμαίνεται μεταξύ 11 % στην Πορτογαλία και Λετονία έως 27 % στη Δανία, τη Σλοβενία και τη Σουηδία και 28 % στις Κάτω Χώρες. Σε όλα τα κράτη μέλη, πάνω από το 10 % των ερωτηθέντων έχουν χαμηλή βαθμολογία όσον αφορά τις συνολικές χρηματοοικονομικές γνώσεις, με τα υψηλότερα ποσοστά να παρατηρούνται στη Φινλανδία (27 %), τη Λετονία (24 %), το Βέλγιο (22 %) και την Ισπανία (22 %).

Ψηφιακές χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες

- Περίπου τα τρία τέταρτα των ερωτηθέντων σε ολόκληρη την ΕΕ αναφέρουν ότι αισθάνονται άνετα με τη χρήση ψηφιακών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, όπως η ηλεκτρονική τραπεζική ή οι πληρωμές μέσω κινητού τηλεφώνου. Το 36 % απάντησε «πολύ άνετα» και το 41 % «κάπως άνετα». Το ποσοστό αυτό υπερβαίνει το 60 % σε όλα τα κράτη μέλη και είναι το υψηλότερο στη Φινλανδία (95 %).

Οικονομική ανθεκτικότητα και ένταξη

- Σε ολόκληρη την ΕΕ, το 46 % των ερωτηθέντων απάντησαν ότι διέθεταν (ή, κατά τα τελευταία δύο έτη, είχαν) μη ασφάλιση ζωής, όπως ασφάλιση νοικοκυριών ή ασφάλιση αυτοκινήτων. Το 31 % αναφέρει ότι έχει (ή, τα τελευταία δύο χρόνια, έχει) ασφάλιση ζωής. Περίπου το ένα τέταρτο των ερωτηθέντων (24 %) απαντούν το ίδιο για ένα επενδυτικό προϊόν (κεφάλαια, μετοχές ή ομόλογα) και το 22 % για ένα ιδιωτικό συνταξιοδοτικό ή συνταξιοδοτικό προϊόν. Ένας στους πέντε ερωτηθέντες απαντά ότι έχει (ή, τα τελευταία δύο χρόνια, είχε) ενυπόθηκο δάνειο ή στεγαστικό δάνειο και το 14 % απαντά το ίδιο για ένα καταναλωτικό δάνειο. Τέλος, το 6 % απάντησε ότι έχει κρυπτονομίσματα (ή ότι τα είχε τα τελευταία δύο χρόνια).
- Όταν ρωτήθηκαν για πόσο καιρό θα μπορούσαν να συνεχίσουν να καλύπτουν τα έξοδα διαβίωσής τους, χωρίς να δανειστούν χρήματα ή να μετακομίσουν, σε περίπτωση που χάσουν την κύρια πηγή εισοδήματός τους, το ένα τρίτο των ερωτηθέντων (33 %) απάντησαν ότι αυτό θα ήταν έξι μήνες ή περισσότερο, ακολουθούμενο από το 18 % που δηλώνει ότι αυτό θα είναι τουλάχιστον τρεις μήνες (αλλά όχι έξι μήνες). Περίπου ένας στους έξι (16 %) των ερωτηθέντων δεν έχει καμία εξοικονόμηση έκτακτης ανάγκης είναι 20 % ή υψηλότερο στην Κροατία (20 %), την Κύπρο (20 %), την Πολωνία (20 %), την Ουγγαρία (21 %), την Πορτογαλία (21 %), τη Βουλγαρία (23 %), την Ελλάδα (24 %), τη Φινλανδία (25 %), τη Ρουμανία (25 %) και τη Λετονία (26 %).

- Η πλειονότητα των ερωτηθέντων σε ολόκληρη την ΕΕ αισθάνονται «δεν είναι υπερβολικά σίγουροι» (32 %) ή «δεν έχουν καθόλου εμπιστοσύνη» (22 %) ότι θα έχουν αρκετά χρήματα για να ζήσουν άνετα καθ' όλη τη διάρκεια των ετών συνταξιοδότησής τους. Το ποσοστό που αισθάνεται «πολύ» ή «κάπως αυτοπεποίθηση» κυμαίνεται από ένα χαμηλό 20 % στην Πολωνία έως ένα υψηλό 62 % στις Κάτω Χώρες.

Έχωλάβει συμβουλές από τράπεζα, ασφαλιστή ή οικονομικό σύμβουλο.

- Λιγότεροι από τέσσερις στους δέκα ερωτηθέντες σε ολόκληρη την ΕΕ αισθάνονται «πολύ σίγουροι» (6 %) ή «κάπως σίγουροι» (32 %) ότι οι επενδυτικές συμβουλές που λαμβάνουν από τον τραπεζικό/ασφαλιστή/οικονομικό σύμβουλο είναι πρωτίστως προς το συμφέρον τους. Το ποσοστό της πεποίθησης ότι οι επενδυτικές συμβουλές είναι κατά κύριο λόγο προς το συμφέρον τους κυμαίνεται από περίπου ένας στους πέντε ερωτηθέντες στην Κύπρο (19 %) και την Ελλάδα (20 %) έως έξι στους δέκα ερωτηθέντες στη Φινλανδία (60 %).

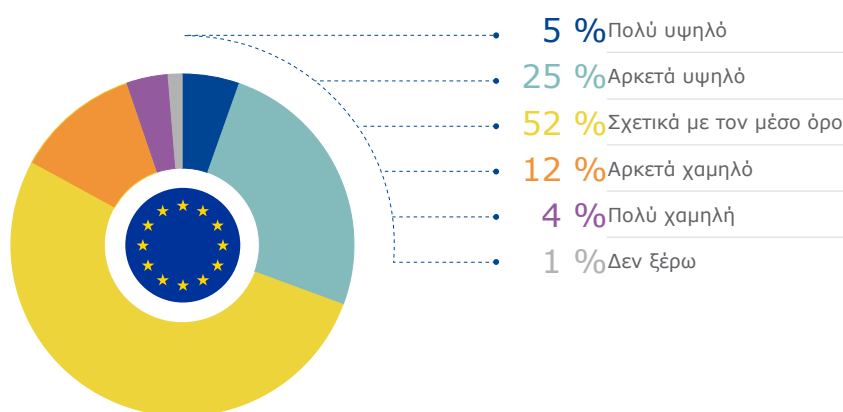
Τμήμα 1. Μέτρηση του επιπέδου χρηματοοικονομικών γνώσεων

Το πρώτο τμήμα της παρούσας έκθεσης επικεντρώνεται στη μέτρηση του επιπέδου χρηματοοικονομικής παιδείας στην ΕΕ από το έκτακτο Ευρωβαρόμετρο. Η πρώτη ενότητα εξετάζει το αυτοαξιολογούμενο επίπεδο χρηματοοικονομικών γνώσεων των ερωτηθέντων (σε σχέση με άλλους ενήλικες στη χώρα τους), ενώ στη δεύτερη ενότητα παρουσιάζεται η βαθμολογία χρηματοοικονομικών γνώσεων τους, βάσει δοκιμής με πέντε ερωτήσεις χρηματοοικονομικών γνώσεων (π.χ. δοκιμή της κατανόησης του πληθωρισμού και των ανατοκιστικών τόκων). Στο τρίτο τμήμα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα τριών ερωτήσεων που μετρούν τις «οικονομικά κατανοητές» συμπεριφορές. Στην τελευταία ενότητα παρουσιάζεται ένα συνοπτικό μέτρο σχετικά με τις χρηματοοικονομικές γνώσεις και τη χρηματοοικονομική συμπεριφορά και συγκρίνεται το συνολικό επίπεδο χρηματοοικονομικών γνώσεων σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ.

1.1. Αυτοαξιολογούμενες χρηματοοικονομικές γνώσεις

Λίγο περισσότεροι από ένας στους δύο ερωτηθέντες σε ολόκληρη την ΕΕ (52 %) βαθμολογούν τις συνολικές γνώσεις τους για οικονομικά θέματα σε σχέση με τον μέσο όρο σε σύγκριση με άλλους ενήλικες στη χώρα τους. Ένα τέταρτο απαντά ότι οι χρηματοοικονομικές γνώσεις τους είναι «αρκετά υψηλές» και 5 % ότι είναι «πολύ υψηλές» σε σύγκριση με άλλους ενήλικες· αντίθετα, το 12 % περιγράφει τις γνώσεις του ως «αρκετά χαμηλές» και το 4 % ως «πολύ χαμηλές».

Q1 Πώς θα βαθμολογούσατε τις συνολικές γνώσεις σας σχετικά με οικονομικά θέματα σε σύγκριση με άλλους ενήλικες στην [ΧΩΡΑ]; (% ΕΕ-27)

Βάση: Όλοι όσοι απάντησαν (n=26139)

Η ανάλυση ανά κράτος μέλος αποκαλύπτει ότι το 51 % των ερωτηθέντων στη Ρουμανία περιγράφουν τις συνολικές γνώσεις τους σχετικά με τα οικονομικά θέματα ως «πολύ υψηλές» ή «αρκετά υψηλές» σε σύγκριση με άλλους ενήλικες στη χώρα τους. Ακολουθούν η Γαλλία (42 %), η Πολωνία (40 %) και η Φινλανδία (39 %), όπου περίπου τέσσερις στους δέκα ερωτηθέντες

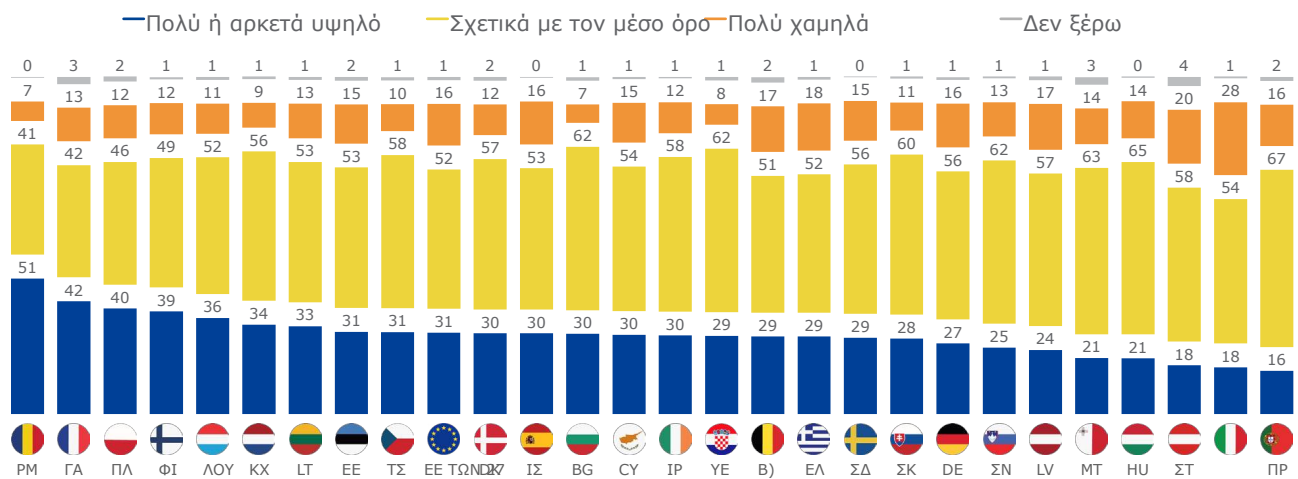
Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 525

Παρακολούθηση του επιπέδου χρηματοοικονομικών γνώσεων στην ΕΕ

περιγράφουν τις οικονομικές τους γνώσεις ως «πολύ υψηλές» ή «αρκετά υψηλές» σε σύγκριση με άλλους ενήλικες.

Στις χώρες που βρίσκονται στο χαμηλότερο άκρο της κατάταξης της χώρας, λιγότεροι από ένας στους πέντε ερωτηθέντες βαθμολογούν τις χρηματοοικονομικές γνώσεις τους ως «πολύ υψηλές» ή «αρκετά υψηλές»: Πορτογαλία (16 %), Ιταλία (18 %) και Αυστρία (18 %). Στην Ιταλία, το 28 % των ερωτηθέντων απάντησαν ότι οι γνώσεις τους για οικονομικά θέματα είναι «πολύ χαμηλές» ή «αρκετά χαμηλές» σε σύγκριση με άλλους ενήλικες στη χώρα. Στις άλλες χώρες, το ποσοστό αυτό κυμαίνεται μεταξύ 7 % (στη Ρουμανία και τη Βουλγαρία) και 20 % (στην Αυστρία).

Q1 Πώς θα βαθμολογούσατε τις συνολικές γνώσεις σας σχετικά με οικονομικά θέματα σε σύγκριση με άλλους ενήλικες στην [ΧΩΡΑ]; (% ανά χώρα)

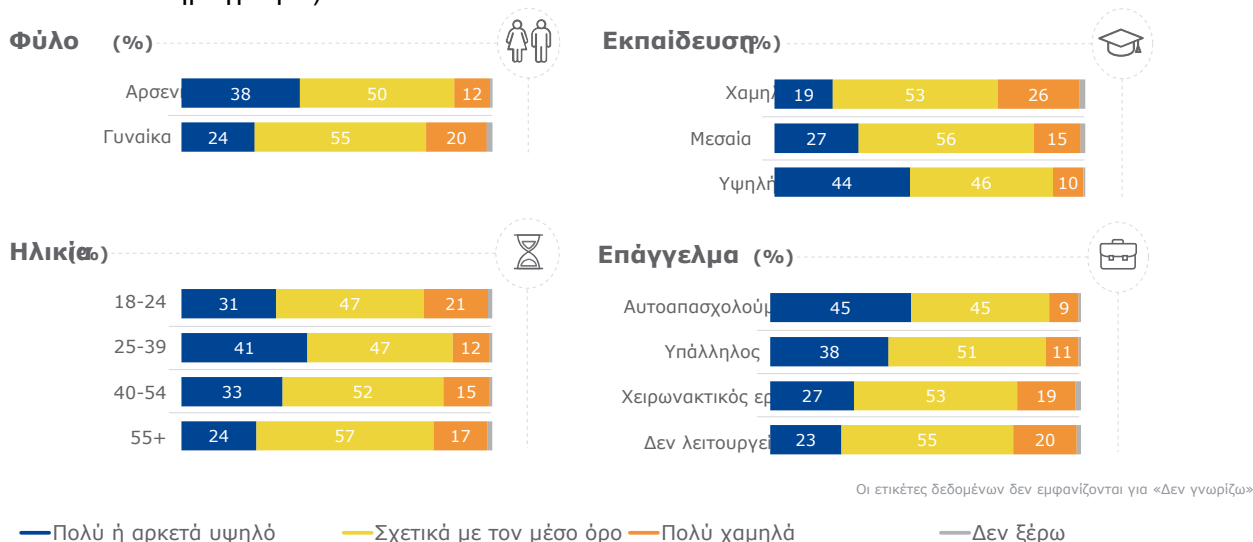

Βάση: Όλοι οι ερωτηθέντες (n=26139)

Οι ακόλουθες κοινωνικοδημογραφικές ομάδες είναι πιθανότερο να περιγράψουν τις συνολικές γνώσεις τους σχετικά με οικονομικά θέματα σε σύγκριση με άλλους ενήλικες στη χώρα τους ως «πολύ υψηλές» ή «αρκετά υψηλές»:

- άνδρες (38 % έναντι 24 % των γυναικών)
- ερωτηθέντες ηλικίας 25-39 ετών (41 %, σε σύγκριση με το 31 % των ατόμων ηλικίας 18-24 ετών, 33 % των ατόμων ηλικίας 40-54 ετών και 24 % των ατόμων ηλικίας 55 ετών και άνω)
- ερωτηθέντες με υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης (44 % σε σύγκριση με το 27 % των ατόμων με μέσο επίπεδο εκπαίδευσης και το 19 % των ατόμων με χαμηλό μορφωτικό επίπεδο)
- αυτοαπασχολούμενοι ερωτηθέντες (45 %), ακολουθούμενοι από τους μισθωτούς (38 %), σε σύγκριση με το 27 % των χειρωνακτικών εργαζομένων και το 23 % των εργαζομένων που δεν εργάζονται.

Q1 Πώς θα βαθμολογούσατε τις συνολικές γνώσεις σας σχετικά με οικονομικά θέματα σε σύγκριση με άλλους ενήλικες στην [ΧΩΡΑ]; (% ανά κοινωνικοδημογραφία)

Βάση: Όλοι οι ερωτηθέντες (n=26139)

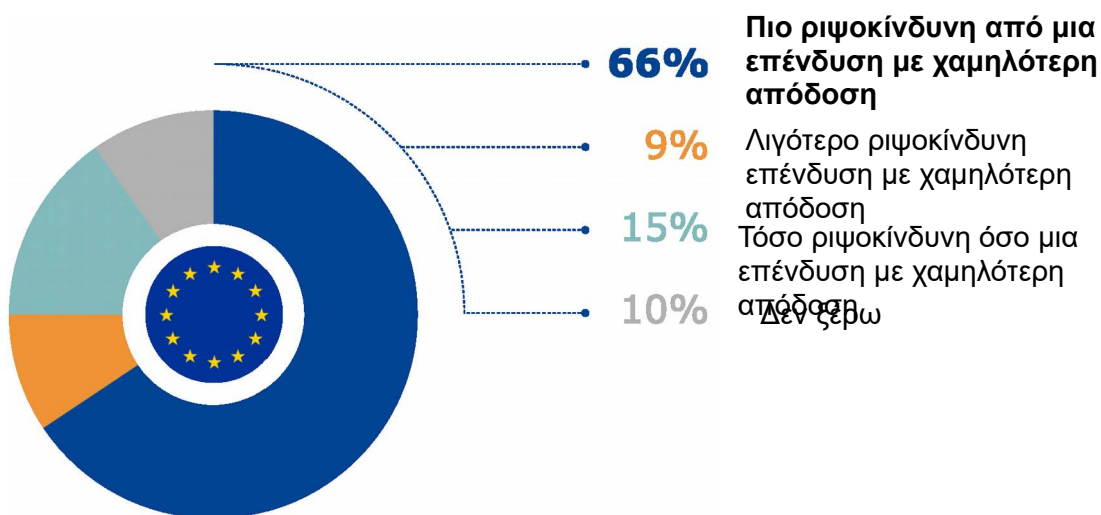
1.2. Χρηματοοικονομικές γνώσεις

Με πέντε ερωτήσεις χρηματοοικονομικής γνώσης, το 66 % των ερωτηθέντων κατανοεί ότι μια επένδυση με υψηλότερη απόδοση είναι πιο επικίνδυνη, το 65 % δίνει τη σωστή απάντηση στην ερώτηση σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο λειτουργεί ο πληθωρισμός, το 56 % κατανοεί την αξία της διαφοροποίησης των επενδύσεων, το 45 % απαντά σωστά όταν ερωτάται για τους ανατοκισμούς· ωστόσο, μόλις το 20 % κατανοεί τη σχέση μεταξύ των επιτοκίων και των τιμών των ομολόγων.

Q Απαντήσεις σε ένα σύνολο πέντε ερωτήσεων για τις χρηματοοικονομικές γνώσεις (% ΕΕ-27)

Κατανοώντας ότι μια επένδυση με υψηλότερη απόδοση είναι πιο επικίνδυνη

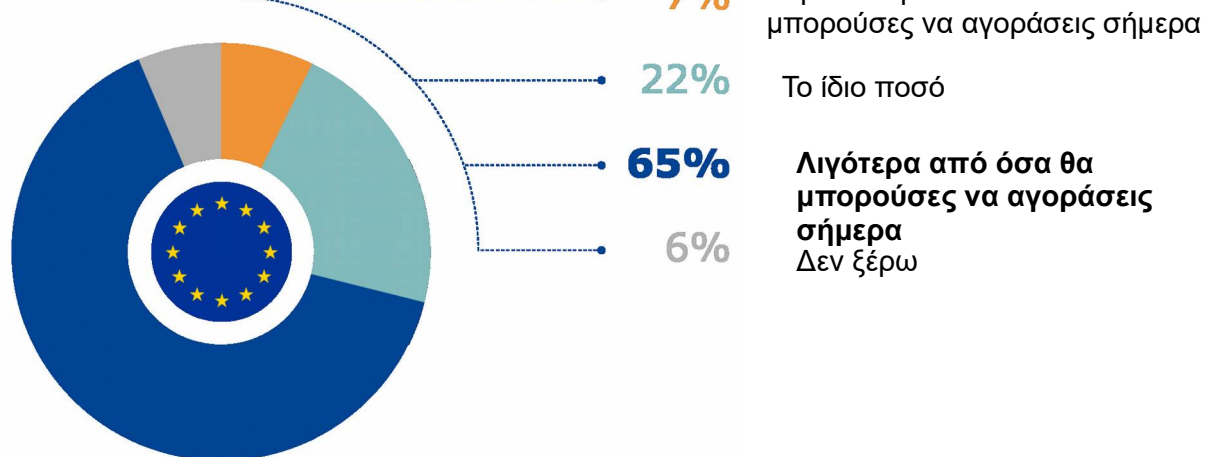
(Q5) Ποιο από τα παρακάτω είναι αλήθεια; Μια επένδυση με υψηλότερη απόδοση είναι πιθανό να είναι:

Κατανόηση του πώς λειτουργεί ο πληθωρισμός

(Q3) Φανταστείτε τώρα την ακόλουθη κατάσταση. Θα σας δοθεί ένα δώρο ύψους [000 EUR] σε ένα έτος και, κατά τη διάρκεια αυτού του έτους, ο πληθωρισμός παραμένει στο 2 %.

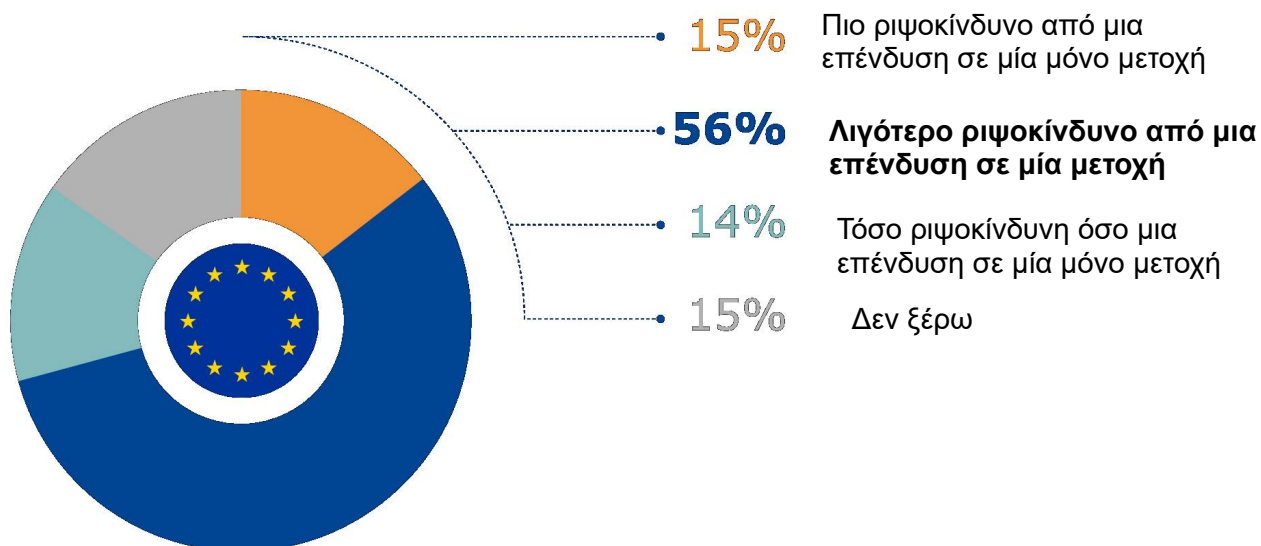
Σε ένα χρόνο, με το [EUR 1.000], θα είστε σε θέση να αγοράσετε:

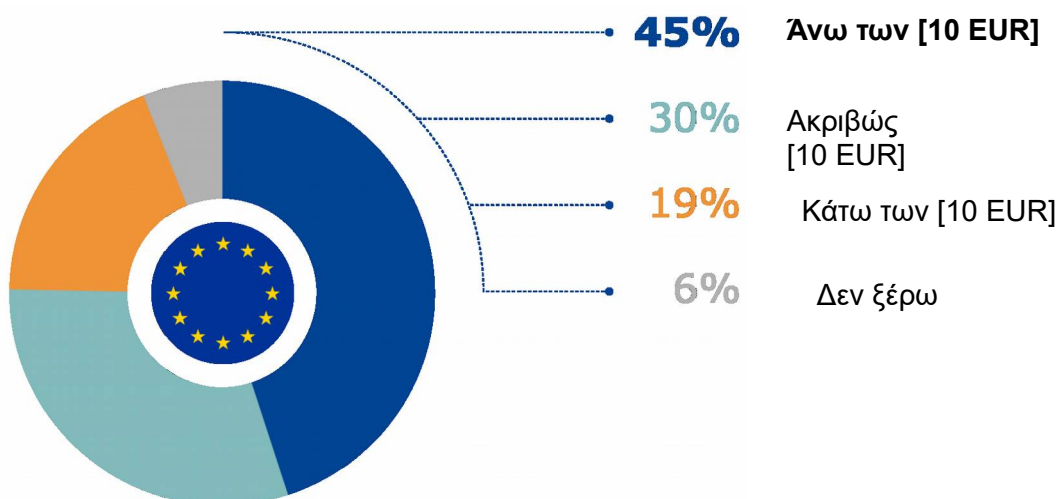
Κατανόηση της αξίας της διαφοροποίησης στις επενδύσεις

(Q6) Μια επένδυση σε ένα ευρύ φάσμα «επιχειρησιακών μετοχών» είναι πιθανό να είναι:

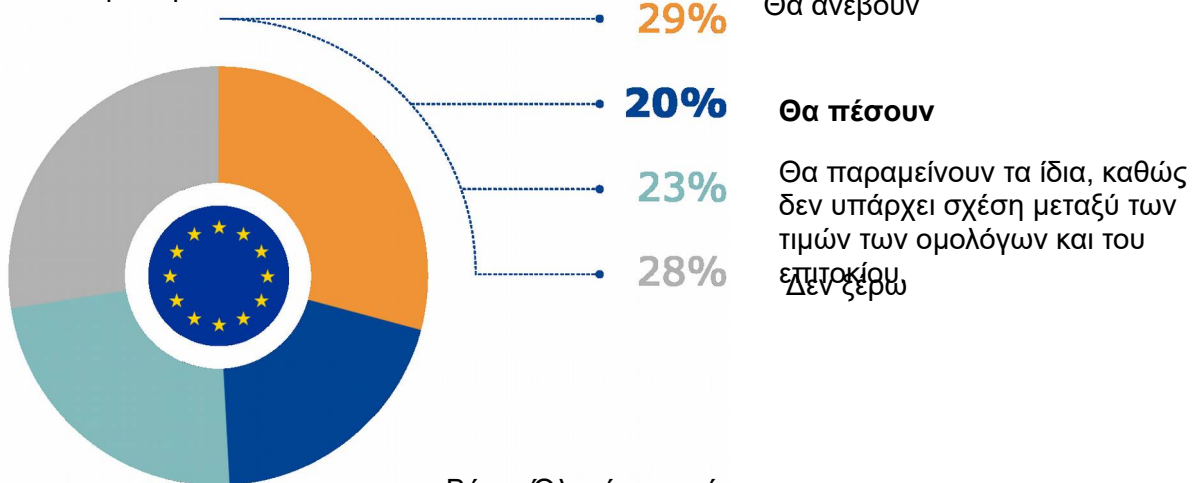
Κατανόηση απλών και σύνθετων τόκων

(Q2) Φανταστείτε ότι κάποιος βάζει [100 EUR] σε λογαριασμό ταμειευτηρίου με εγγυημένο επιτόκιο 2 % ετησίως. Δεν κάνουν περαιτέρω πληρωμές σε αυτόν τον λογαριασμό και δεν κάνουν ανάληψη χρημάτων. Πόσο θα ήταν ο λογαριασμός στο τέλος των πέντε ετών, μετά την πληρωμή των τόκων;

Κατανόηση της σχέσης μεταξύ των επιτοκίων και των τιμών των ομολόγων

(Q4) Αν τα επιτόκια αυξηθούν, τι θα συμβεί συνήθως με τις τιμές των ομολόγων;

Βάση: Όλοι όσοι απάντησαν
(n=26 139)

Βαθμολογία χρηματοοικονομικών γνώσεων

Η βαθμολογία χρηματοοικονομικών γνώσεων υπολογίζεται ως ο αριθμός των σωστών απαντήσεων στις πέντε ερωτήσεις χρηματοοικονομικών γνώσεων (Q2 έως Q6). Κυμαίνεται μεταξύ 0 και 5. Για την υποβολή εκθέσεων, δημιουργούνται τρεις κατηγορίες: (1) Υψηλή βαθμολογία (τέσσερις ή πέντε σωστές απαντήσεις), (2) Μεσαία βαθμολογία (δύο ή τρεις σωστές απαντήσεις) και (3) Χαμηλή βαθμολογία (όχι ή μία σωστή απάντηση).

Κατά μέσο όρο, σε ολόκληρη την ΕΕ, το 26 % των ερωτηθέντων έχει υψηλή βαθμολογία όσον αφορά τις χρηματοοικονομικές γνώσεις, το 50 % έχει μέση βαθμολογία και το 24 % χαμηλή βαθμολογία.

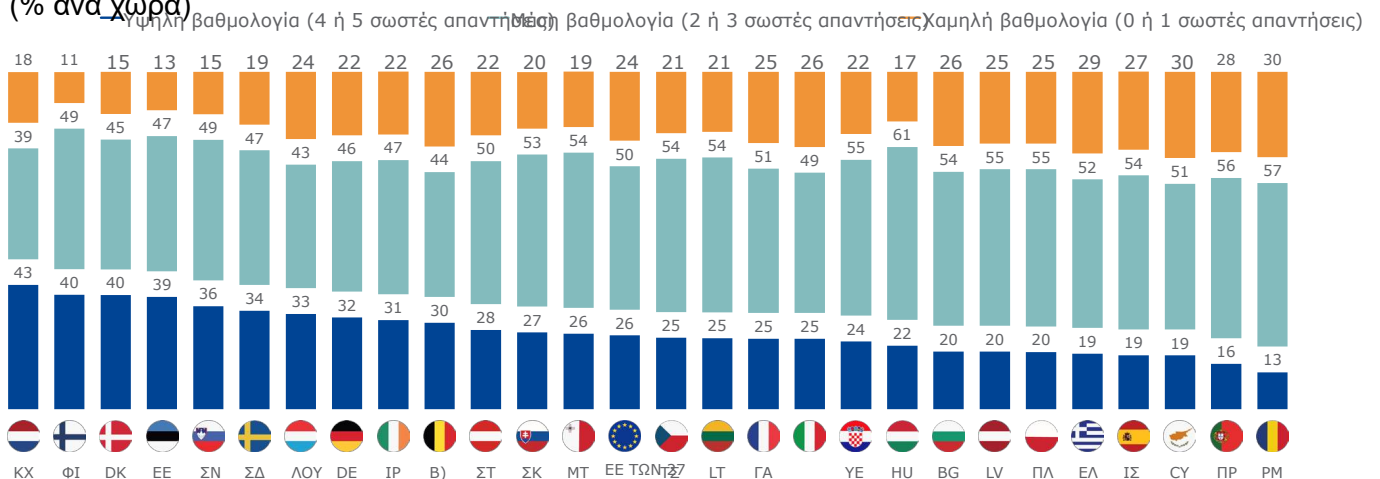
Από την ανάλυση ανά κράτος μέλος προκύπτει ότι περίπου τέσσερις στους δέκα ερωτηθέντες στις Κάτω Χώρες (43 %), στη Δανία (40 %), στη Φινλανδία (40 %) και στην Εσθονία (39 %) απαντούν σωστά σε τέσσερις ή πέντε από τις ερωτήσεις γνώσης. Αν και οι ερωτηθέντες στη Ρουμανία είναι πολύ πιθανό να αξιολογήσουν τις συνολικές γνώσεις τους για οικονομικά θέματα σε σύγκριση με άλλους ενήλικες στη χώρα τους, είναι, στην πραγματικότητα, μεταξύ των λιγότερο πιθανό να έχουν υψηλή βαθμολογία στις χρηματοοικονομικές γνώσεις (13 %).

Το ποσοστό με χαμηλή βαθμολογία στις χρηματοοικονομικές γνώσεις (μία ή μη ορθή απάντηση) κυμαίνεται από 11 % στη Φινλανδία, 13 % στην Εσθονία και 15 % στη Δανία και τη Σλοβενία έως 28 % στην Πορτογαλία, 29 % στην Ελλάδα και 30 % στην Κύπρο και τη Ρουμανία.

F1 Βαθμολογία χρηματοοικονομικών γνώσεων

Αριθμός ορθών απαντήσεων στις πέντε ερωτήσεις χρηματοοικονομικών γνώσεων (Q2, Q3, Q4, Q5, Q6)

(% ανά χώρα)

Βάση: Όλοι όσοι απάντησαν
(n=26 139)

Οι ακόλουθες κοινωνικοδημογραφικές ομάδες είναι πιθανότερο να έχουν υψηλή βαθμολογία στις ερωτήσεις χρηματοοικονομικών γνώσεων (τέσσερις ή πέντε σωστές απαντήσεις):

- άνδρες (34 % έναντι 19 % των γυναικών)
- ερωτηθέντες ηλικίας άνω των 39 ετών (27 % των ατόμων ηλικίας 40-54 ετών και 29 % των ατόμων ηλικίας 55 ετών και άνω, σε σύγκριση με το 22 % των ατόμων ηλικίας 25-39 ετών και το 18 % των ατόμων ηλικίας 18-24 ετών)
- ερωτηθέντες με υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης (36 %), ακολουθούμενοι από εκείνους με μέσο επίπεδο (23 %), σε σύγκριση με εκείνους με χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης (17 %).
- μισθωτοί (29 %) και αυτοαπασχολούμενοι ερωτηθέντες (27 %), ακολουθούμενοι από μη εργαζόμενους (25 %), σε σύγκριση με τους χειρωνακτικούς εργαζομένους (17 %).

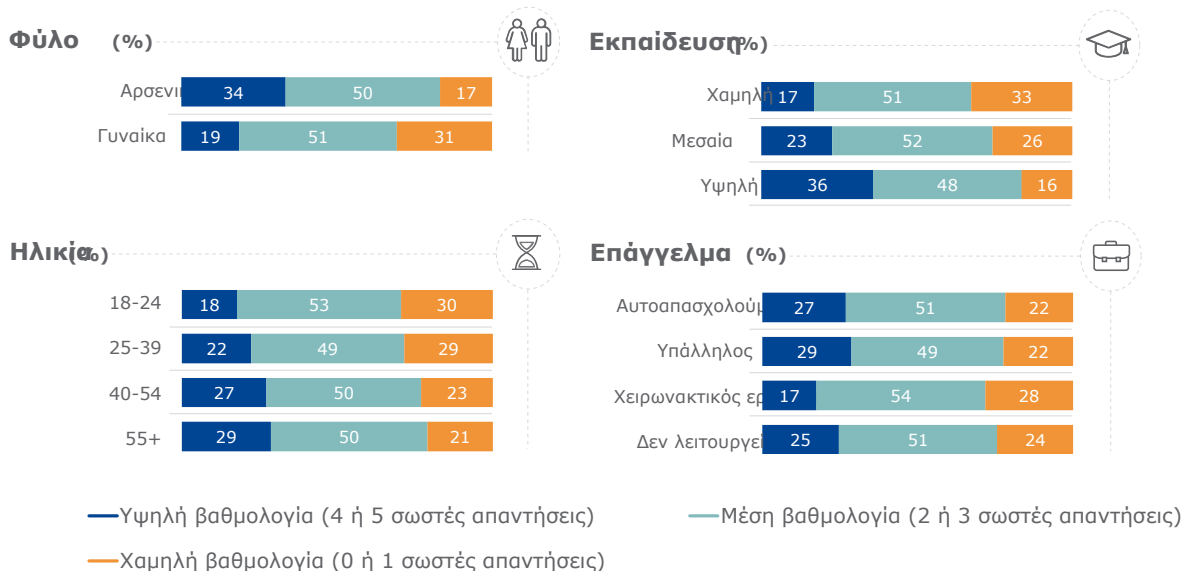
Αντίθετα, οι ακόλουθες κοινωνικοδημογραφικές ομάδες είναι πιθανότερο να έχουν χαμηλή βαθμολογία στις ερωτήσεις χρηματοοικονομικών γνώσεων (όχι ή μία σωστή απάντηση):

- γυναίκες (31 % έναντι 17 % των ανδρών)
- ερωτηθέντες ηλικίας κάτω των 40 ετών (30 % των ατόμων ηλικίας 18-24 ετών και 29 % των ατόμων ηλικίας 25-39 ετών, σε σύγκριση με το 23 % των ατόμων ηλικίας 40-54 ετών και το 21 % των ατόμων ηλικίας 55 ετών και άνω)
- ερωτηθέντες με χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης (33 %), ακολουθούμενοι από ερωτηθέντες με μέσο επίπεδο εκπαίδευσης (26 %), έναντι 16 % με υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης
- χειρωνακτικά εργαζόμενοι (28 %, σε σύγκριση με το 24 % των μη εργαζομένων και το 22 % των αυτοαπασχολούμενων και των εργαζομένων).

F1 Βαθμολογία χρηματοοικονομικών γνώσεων

Αριθμός ορθών απαντήσεων στις πέντε ερωτήσεις χρηματοοικονομικών γνώσεων (Q2, Q3, Q4, Q5, Q6)

(% ανά κοινωνικοδημογραφία)

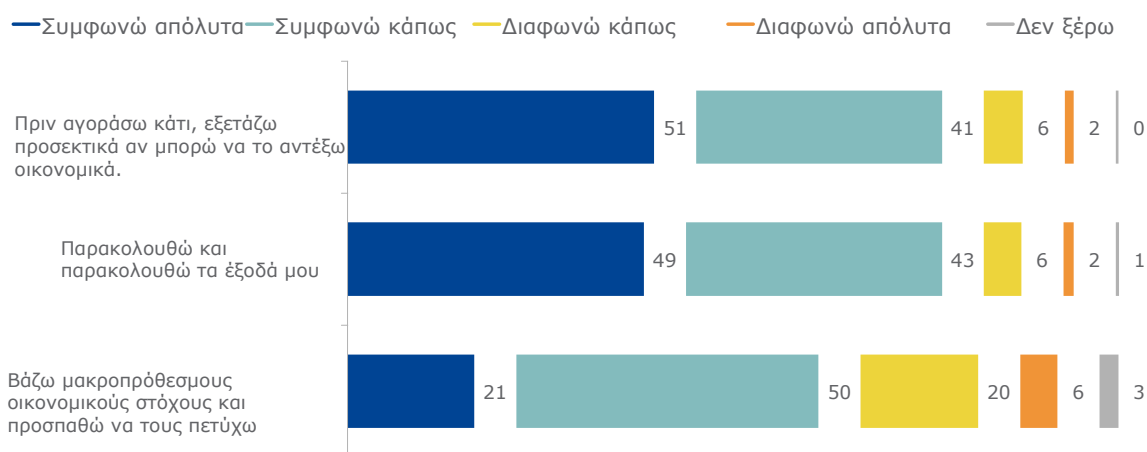
Βάση: Όλοι όσοι απάντησαν
(n=26 139)

1.3. Χρηματοοικονομικές συμπεριφορές

Περίπου εννέα στους δέκα ερωτηθέντες σε ολόκληρη την ΕΕ συμφωνούν ότι, προτού αγοράσουν κάτι, εξετάζουν αν μπορούν να το αντέξουν οικονομικά (51 % «συμφωνούν πλήρως» και 41 % «κάπως συμφωνούν» με αυτή τη δήλωση). Παρόμοιο ποσοστό των ερωτηθέντων συμφωνούν ότι παρακολουθούν και παρακολουθούν τις δαπάνες τους (49 % «συμφωνούν πλήρως» και 43 % «κάπως συμφωνούν»).

Μικρότερο ποσοστό των ερωτηθέντων σε ολόκληρη την ΕΕ συμφωνούν ότι θέτουν μακροπρόθεσμους δημοσιονομικούς στόχους και επιδιώκουν την επίτευξή τους (71 % έναντι 92 % για τις προαναφερθείσες δηλώσεις). Επιπλέον, για τη δήλωση αυτή, λιγότεροι από τους μισούς ερωτηθέντες «συμφωνούν πλήρως» (21 %). Περίπου το ένα τέταρτο των ερωτηθέντων διαφωνούν ότι θέτουν μακροπρόθεσμους οικονομικούς στόχους και επιδιώκουν την επίτευξή τους (20 % «κάπως διαφωνούν» και 6 % «εντελώς διαφωνούν»).

E7 Σε ποιο βαθμό συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τις ακόλουθες δηλώσεις; (% ΕΕ-27)

Βάση: Όλοι όσοι απάντησαν
(n=26 139)

Η ανάλυση ανά κράτος μέλος των συνολικών επιπέδων συμφωνίας (άθροισμα όσων «συμφωνούν πλήρως» και εκείνων που «κάπως συμφωνούν») αποκαλύπτει ότι μεταξύ 85 % και 98 % των ερωτηθέντων σε όλα τα κράτη μέλη συμφωνούν ότι, προτού αγοράσουν κάτι, εξετάζουν προσεκτικά αν μπορούν να το αντέξουν οικονομικά. Ομοίως, μεταξύ 84 % και 95 % των ερωτηθέντων σε όλα τα κράτη μέλη (εκτός από τη Φινλανδία — βλ. κατωτέρω) συμφωνούν ότι παρακολουθούν και παρακολουθούν τις δαπάνες τους.

Όσον αφορά τη δήλωση «Έχω θέσει μακροπρόθεσμους δημοσιονομικούς στόχους και αγωνίζομαι για την επίτευξή τους», υπάρχουν πιο διαφορετικά επίπεδα συμφωνίας μεταξύ των κρατών μελών, τα οποία κυμαίνονται από 59 % στη Λετονία έως 86 % στη Ρουμανία. Σε περισσότερες από τις μισές χώρες, το ποσοστό παραμένει πάνω από το 70 %.

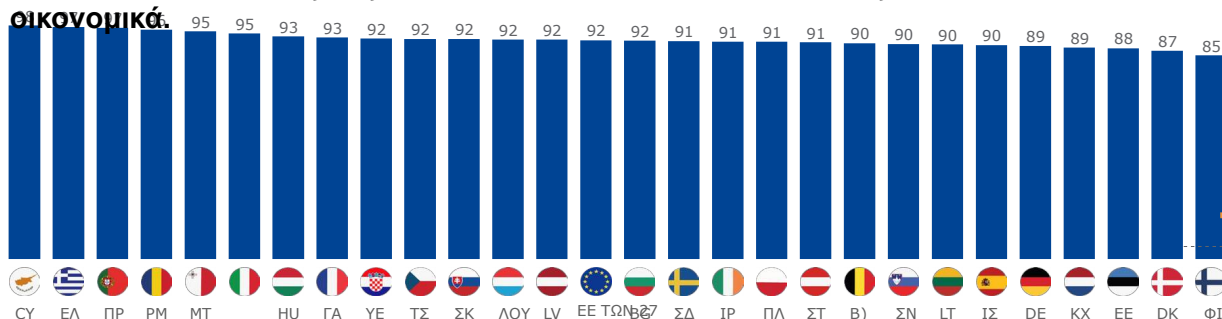
Σημείωση: Στη Φινλανδία, το 49 % των ερωτηθέντων συμφωνεί ότι «παρατηρούν και παρακολουθούν τις δαπάνες τους» (έναντι 84 % έως 95 % στις άλλες χώρες). Ελέγχοντας τις μεταφράσεις μετά την επιτόπια εργασία, παρατηρήθηκε ότι, μολονότι η μετάφραση που χρησιμοποιείται στη Φινλανδία είναι ορθή, το σημασιολογικό εύρος της αγγλικής έκδοσης είναι μεγαλύτερο από το αντίστοιχο στη φινλανδική γλώσσα. Ως εκ τούτου, οι ερωτηθέντες μπορεί να έχουν κατανοήσει αυτή τη δήλωση ως «τηρώντας αρχείο των εξόδων τους».

Έκτακτο Ευρωβάρόμετρο 525

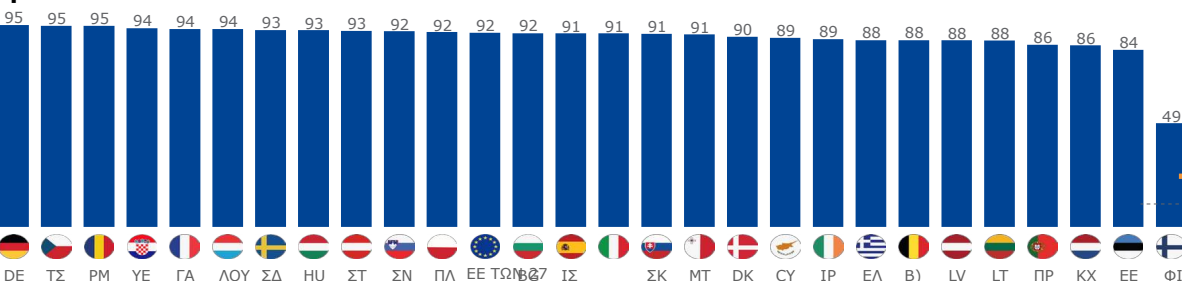
Παρακολούθηση του επιπέδου χρηματοοικονομικών γνώσεων στην ΕΕ

Ε7 Σε ποιο βαθμό συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τις ακόλουθες δηλώσεις;
(% Σύνολο «Συμφωνώ» ανά χώρα)

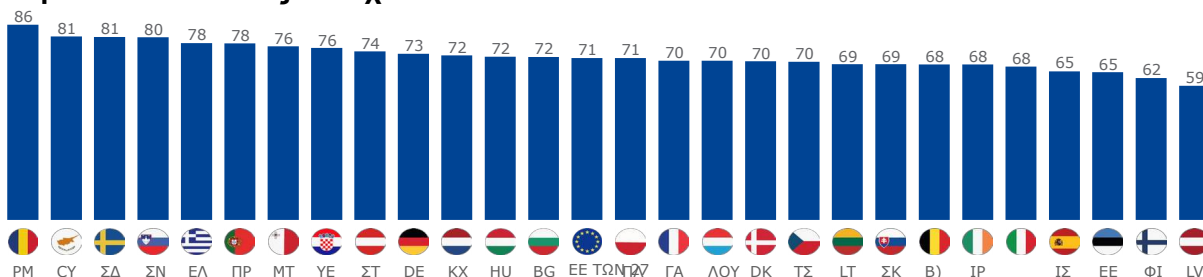
Πριν αγοράσω κάτι, εξετάζω προσεκτικά αν μπορώ να το αντέξω οικονομικά.

Παρακολουθώ και παρακολουθώ τα έξοδά μου

Βάζω μακροπρόθεσμους οικονομικούς στόχους και προσπαθώ να τους πετύχω

Βάση: Όλοι όσοι απάντησαν
(n=26 139)

Βαθμολογία χρηματοοικονομικής συμπεριφοράς

Η βαθμολογία χρηματοοικονομικής συμπεριφοράς υπολογίζεται ως ο αριθμός των «οικονομικά κατανοητών» συμπεριφορών που σχετίζονται με την επιλογή προϊόντων, την παρακολούθηση των δαπανών και την προσπάθεια επίτευξης οικονομικών στόχων.

Για καθεμία από τις τρεις δηλώσεις, οι ερωτηθέντες λαμβάνουν βαθμολογία 1 εάν «συμφωνούν απόλυτα» ή «κάπως συμφωνούν»· οι συμμετέχοντες που διαφωνούν ή δηλώνουν ότι δεν γνωρίζουν λαμβάνουν βαθμολογία 0. Η βαθμολογία χρηματοοικονομικής συμπεριφοράς υπολογίζεται ως το άθροισμα των βαθμολογιών για καθένα από τα τρία επιμέρους στοιχεία. Κυμαίνεται μεταξύ 0 και 3. Για την υποβολή εκθέσεων, δημιουργούνται τρεις κατηγορίες: (1) Υψηλή βαθμολογία (συμφωνώ με όλες τις δηλώσεις), (2) Μεσαία βαθμολογία (συμφωνώ με δύο δηλώσεις) και (3) Χαμηλή βαθμολογία (συμφωνώ με μέγιστη μία δήλωση).

Κατά μέσο όρο, σε ολόκληρη την ΕΕ, το 65 % των ερωτηθέντων έχει υψηλή βαθμολογία στη χρηματοοικονομική συμπεριφορά, το 28 % έχει μέση βαθμολογία και το 8 % χαμηλή βαθμολογία.

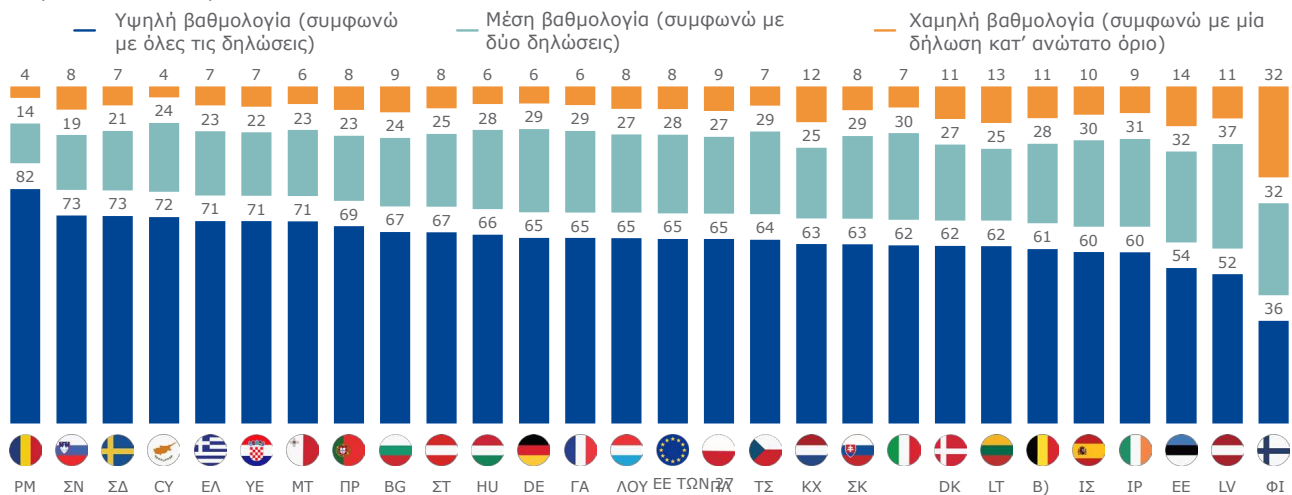
Το ποσοστό με υψηλή βαθμολογία στη χρηματοοικονομική συμπεριφορά ανέρχεται σε 60 % — ή περισσότερο — σε όλα τα κράτη μέλη με εξαίρεση τη Φινλανδία (βλ. κατωτέρω), τη Λετονία (52 %) και την Εσθονία (54 %). Στη Ρουμανία, από την άλλη πλευρά, το 82 % των ερωτηθέντων έχει υψηλή βαθμολογία.

Το ποσοστό με χαμηλή βαθμολογία στη χρηματοοικονομική συμπεριφορά παραμένει κάτω του 10 % στα περισσότερα κράτη μέλη· ελαφρώς υψηλότερα ποσοστά παρατηρούνται στις Κάτω Χώρες (12 %), τη Λιθουανία (13 %) και την Εσθονία (14 %). Η Φινλανδία ξεχωρίζει με το 32 % των ερωτηθέντων με χαμηλή βαθμολογία όσον αφορά τη χρηματοοικονομική συμπεριφορά. Η Φινλανδία έχει το υψηλότερο ποσοστό ερωτηθέντων που κατηγοριοποιούνται ως «μη οικονομικά κατανοητές». Όπως προαναφέρθηκε, στη χώρα αυτή, μόλις το 49 % των ερωτηθέντων συμφωνεί ότι «ακολουθούν και παρακολουθούν τα έξοδά τους» (έναντι 84 % έως 95 % στις άλλες χώρες). Ωστόσο, ακόμη και μετά την αφαίρεση αυτής της συμπεριφοράς από τη συνδυασμένη βαθμολογία, η Φινλανδία εξακολουθεί να βρίσκεται στο χαμηλότερο άκρο της κατάταξης της χώρας, καθώς η χώρα βαθμολογείται επίσης χαμηλά σε σχέση με τις άλλες δύο συμπεριφορές που περιλαμβάνονται στη βαθμολογία.

F2 Βαθμολογία χρηματοοικονομικής συμπεριφοράς

Αριθμός «οικονομικά κατανοητών» συμπεριφορών που σχετίζονται με την επιλογή προϊόντων, την παρακολούθηση των δαπανών και την προσπάθεια επίτευξης οικονομικών στόχων (Q7)
(% ανά χώρα)

Βάση: Όλοι όσοι απάντησαν
(n=26 139)

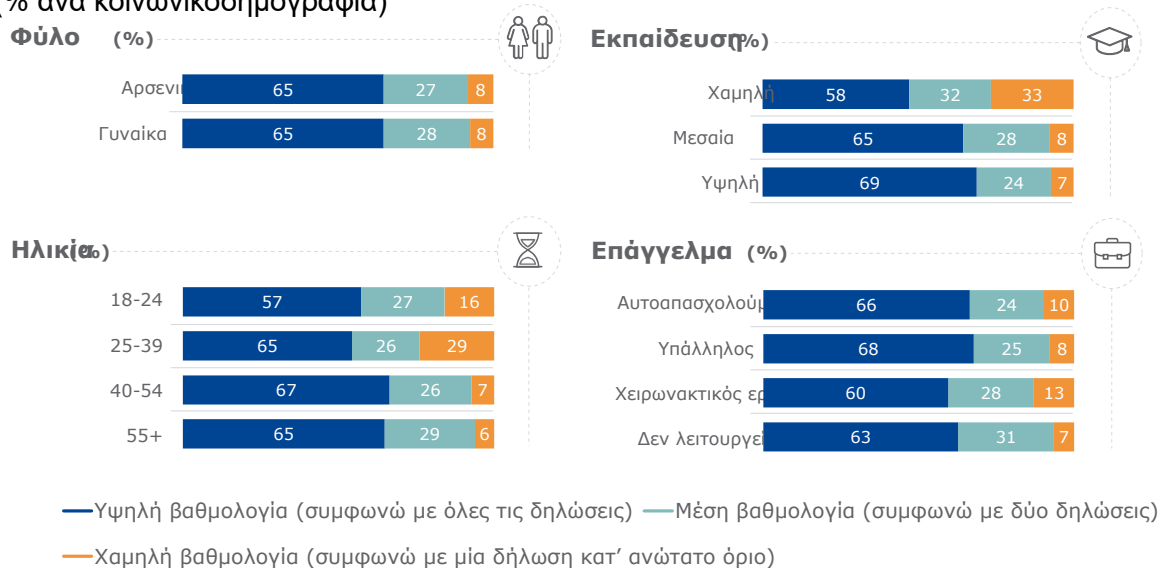
Το ποσοστό με υψηλή βαθμολογία στη χρηματοοικονομική συμπεριφορά είναι υψηλότερο μεταξύ των ακόλουθων κοινωνικοδημογραφικών ομάδων:

- ερωτηθέντες ηλικίας 25 ετών και άνω (65 % των ατόμων ηλικίας 25-39 ετών ή 55 ετών και άνω και 67 % των ατόμων ηλικίας 40-54 ετών, σε σύγκριση με το 57 % των ατόμων ηλικίας 18-24 ετών)
- ερωτηθέντες με υψηλό μορφωτικό επίπεδο (69 %), ακολουθούμενοι από εκείνους με μέσο μορφωτικό επίπεδο (65 %), σε σύγκριση με το 58 % των ατόμων με χαμηλό μορφωτικό επίπεδο
- αυτοαπασχολούμενοι ερωτηθέντες (66 %) και μισθωτοί (68 %), σε σύγκριση με το 60 % των χειρωνακτικών εργαζομένων και το 63 % των εργαζομένων που δεν εργάζονται.

Το ποσοστό με χαμηλή βαθμολογία στη χρηματοοικονομική συμπεριφορά είναι 10 % — ή υψηλότερο — για τους ερωτηθέντες ηλικίας 18-24 ετών (16 %), τους χειρωνακτικούς εργαζόμενους (13 %), τους αυτοαπασχολούμενους (10 %) και τους ερωτηθέντες με χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης (10 %).

F2 Βαθμολογία χρηματοοικονομικής συμπεριφοράς

Αριθμός «οικονομικά κατανοητών» συμπεριφορών που σχετίζονται με την επιλογή προϊόντων, την παρακολούθηση των δαπανών και την προσπάθεια επίτευξης οικονομικών στόχων (Q7)
(% ανά κοινωνικοδημογραφία)

Βάση: Όλοι όσοι απάντησαν
(n=26 139)

1.4. Συνολική βαθμολογία χρηματοοικονομικών γνώσεων

Ο συνολικός χρηματοοικονομικός γραμματισμός εξετάζει δύο πτυχές:

- βαθμολογία χρηματοοικονομικών γνώσεων (που κυμαίνεται από 0 έως 5)
- βαθμολογία χρηματοοικονομικής συμπεριφοράς (που κυμαίνεται από 0 έως 3).

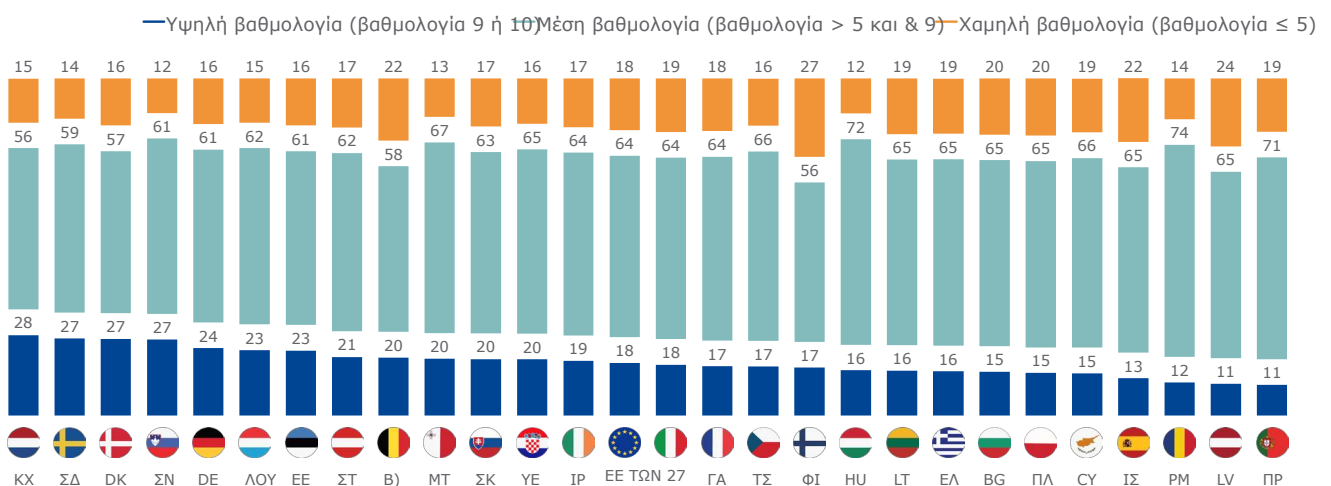
Οι χρηματοοικονομικές γνώσεις και η χρηματοοικονομική συμπεριφορά λαμβάνουν την ίδια βαρύτητα στη συνολική βαθμολογία χρηματοοικονομικών γνώσεων. Για να επιτευχθεί αυτή η ίση στάθμιση, η βαθμολογία χρηματοοικονομικής συμπεριφοράς αναπροσαρμόστηκε ώστε να έχει μέγιστη τιμή πέντε. Η συνολική βαθμολογία χρηματοοικονομικών γνώσεων λαμβάνεται ως το άθροισμα των δύο (αναβαθμισμένων) βαθμολογιών και κυμαίνεται από 0 έως 10. Για την υποβολή εκθέσεων, δημιουργούνται τρεις κατηγορίες: (1) Υψηλή βαθμολογία (βαθμολογία 9 ή 10), (2) Μεσαία βαθμολογία (βαθμολογία > 5 και < 9) και (3) Χαμηλή βαθμολογία (βαθμολογία ≤ 5).

Κατά μέσο όρο, σε ολόκληρη την ΕΕ, το 18 % των ερωτηθέντων έχει υψηλή βαθμολογία για το συνολικό επίπεδο χρηματοοικονομικών γνώσεων, το 64 % έχει μέση βαθμολογία και το 18 % χαμηλή βαθμολογία.

Σε εθνικό επίπεδο, το ποσοστό με υψηλή βαθμολογία στις συνολικές χρηματοοικονομικές γνώσεις κυμαίνεται από 11 % στην Πορτογαλία και τη Λετονία έως 27 % στη Δανία, τη Σλοβενία και τη Σουηδία και 28 % στις Κάτω Χώρες. Σε όλα τα κράτη μέλη, πάνω από το 10 % των ερωτηθέντων έχουν χαμηλή βαθμολογία όσον αφορά τις συνολικές χρηματοοικονομικές γνώσεις, με τα υψηλότερα ποσοστά να παρατηρούνται στη Φινλανδία (27 %), τη Λετονία (24 %), το Βέλγιο (22 %) και την Ισπανία (22 %).

F3 Συνολική βαθμολογία χρηματοοικονομικού γραμματισμού

Άθροισμα της βαθμολογίας χρηματοοικονομικών γνώσεων και της βαθμολογίας χρηματοοικονομικής συμπεριφοράς (με ίσο βάρος για κάθε βαθμολογία) (% ανά χώρα)

Βάση: Όλοι όσοι απάντησαν
(n=26 139)

Εξετάζοντας τα αποτελέσματα του κοινωνικοδημογραφικού επιπέδου και σύμφωνα με άλλα ευρήματα που αναφέρονται στην παρούσα ενότητα, το ποσοστό με υψηλή βαθμολογία επί του συνολικού χρηματοοικονομικού γραμματισμού είναι υψηλότερο μεταξύ:

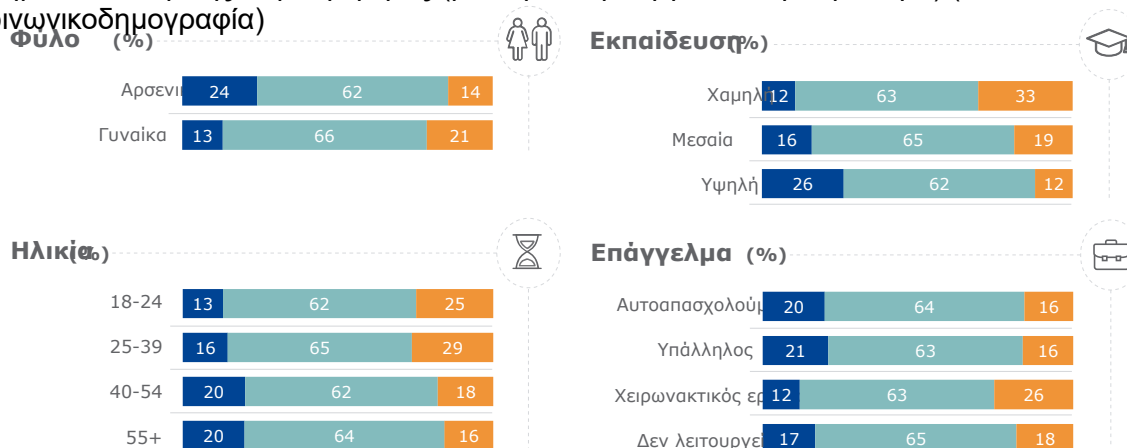
- άνδρες (24 % έναντι 13 % των γυναικών)
- ερωτηθέντες ηλικίας άνω των 39 ετών (20 %, σε σύγκριση με το 13 % των ατόμων ηλικίας 18-24 ετών και το 16 % των ατόμων ηλικίας 25-39)
- ερωτηθέντες με υψηλό μορφωτικό επίπεδο (26 %, έναντι 16 % των ατόμων μεσαίου επιπέδου και 12 % για τα άτομα με χαμηλό μορφωτικό επίπεδο)
- μισθωτοί (21 %) και αυτοαπασχολούμενοι ερωτηθέντες (20 %), ακολουθούμενοι από μη εργαζόμενους (27 %), σε σύγκριση με τους χειρωνακτικούς εργαζομένους (12 %).

Αντιστρόφως, οι κοινωνικοδημογραφικές ομάδες με χαμηλή βαθμολογία στη συνολική χρηματοοικονομική παιδεία περιλαμβάνουν:

- γυναίκες (21 % έναντι 14 % των ανδρών)
- ερωτηθέντες ηλικίας 18-24 ετών (25 % των ατόμων ηλικίας 18-24 ετών, σε σύγκριση με το 20 % των ατόμων ηλικίας 25-39 ετών, 18 % των ατόμων ηλικίας 40-54 ετών και 16 % των ατόμων ηλικίας 55 ετών και άνω)
- ερωτηθέντες με χαμηλό μορφωτικό επίπεδο (29 %), ακολουθούμενοι από ερωτηθέντες με μέσο μορφωτικό επίπεδο (19 %), έναντι 12 % με υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης
- χειρωνακτικά εργαζόμενοι (26 %, σε σύγκριση με το 18 % των μη εργαζομένων και το 16 % των αυτοαπασχολούμενων και των εργαζομένων).

F3 Συνολική βαθμολογία χρηματοοικονομικού γραμματισμού

Άθροισμα της βαθμολογίας χρηματοοικονομικών γνώσεων και της βαθμολογίας χρηματοοικονομικής συμπεριφοράς (με ίση στάθμιση για κάθε βαθμολογία) (% ανά κοινωνικοδημογραφία)

— Υψηλή βαθμολογία (βαθμολογία 9 ή 10) — Μέση βαθμολογία (βαθμολογία > 5 και < 9) — Χαμηλή βαθμολογία (βαθμολογία ≤ 5)

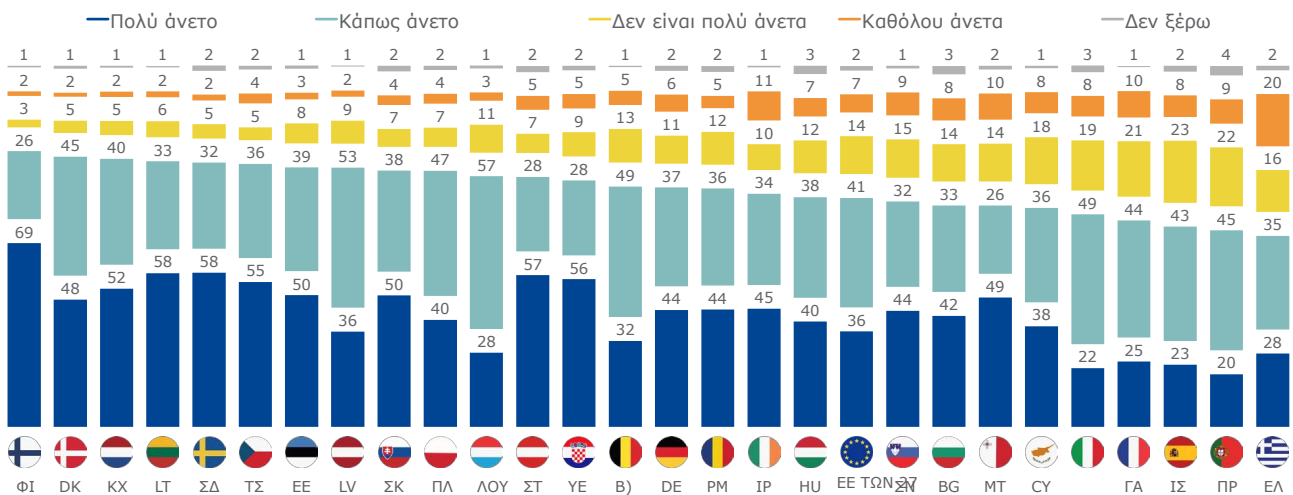
Βάση: Όλοι όσοι απάντησαν
(n=26 139)

Τμήμα 2. Ψηφιακός χρηματοοικονομικός γραμματισμός

Η συντριπτική πλειονότητα των ερωτηθέντων σε ολόκληρη την ΕΕ (77 %) αναφέρουν ότι αισθάνονται άνετα με τη χρήση ψηφιακών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, όπως η ηλεκτρονική τραπεζική ή οι πληρωμές μέσω κινητού τηλεφώνου. Το 36 % απάντησε «πολύ άνετα» και το 41 % «κάπως άνετα». Αντίθετα, το 14 % των ερωτηθέντων απάντησαν ότι αισθάνονται «δεν είναι πολύ άνετα» χρησιμοποιώντας ψηφιακές χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες και το 7 % απάντησαν ότι αισθάνονται «δεν αισθάνονται καθόλου άνετα».

Σε όλα τα κράτη μέλη, πάνω από το 60 % των ερωτηθέντων αναφέρουν ότι είναι «κάπως» ή «πολύ άνετοι» με τη χρήση ψηφιακών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, όπως η ηλεκτρονική τραπεζική ή οι πληρωμές μέσω κινητού τηλεφώνου (από 63 % στην Ελλάδα έως 95 % στη Φινλανδία). Το ποσοστό που απαντά ότι αισθάνονται «πολύ άνετα» κυμαίνεται από 20 % στην Πορτογαλία έως 69 % στη Φινλανδία.

Q11 Πόσο άνετα είστε με τη χρήση ψηφιακών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, όπως οι ηλεκτρονικές τραπεζικές συναλλαγές ή οι πληρωμές μέσω κινητού τηλεφώνου; (% ανά χώρα)

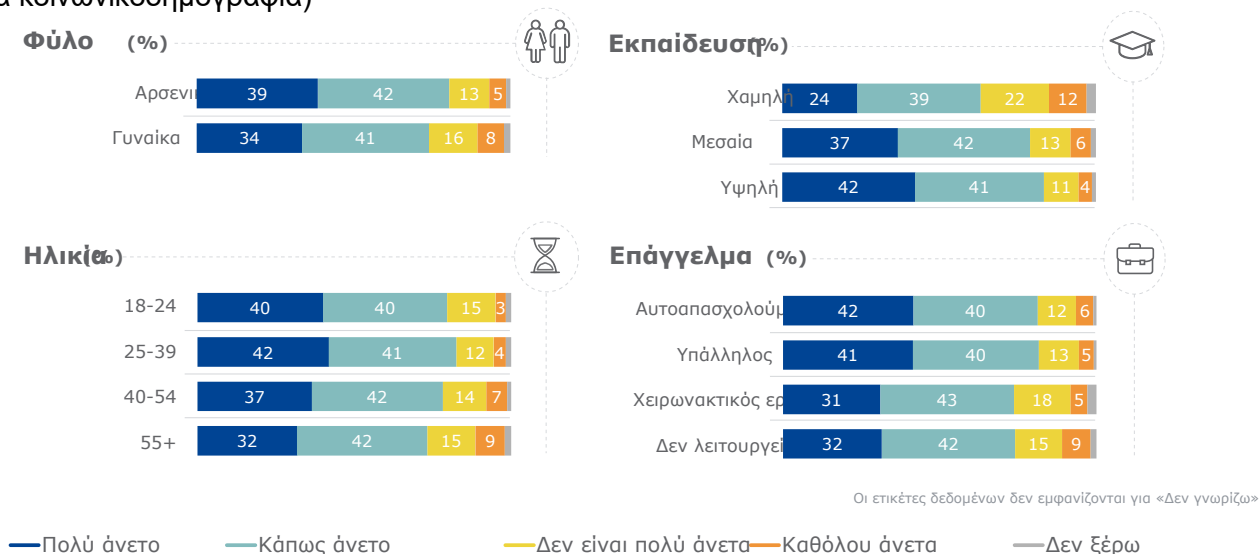

Βάση: Όλοι όσοι απάντησαν
(n=26 139)

Οι ακόλουθες κοινωνικοδημογραφικές ομάδες είναι πιο πιθανό να αναφέρουν ότι αισθάνονται «πολύ άνετα» χρησιμοποιώντας ψηφιακές χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες:

- άνδρες (81 % έναντι 74 % των γυναικών)²
- ερωτηθέντες ηλικίας κάτω των 55 ετών (80 % των ατόμων ηλικίας 18-24 ετών, 83 % των ατόμων ηλικίας 25-39 ετών και 78 % των ατόμων ηλικίας 40-54 ετών, σε σύγκριση με το 73 % των ατόμων ηλικίας 55 ετών και άνω)
- άτομα με μέσο (79 %) ή υψηλό μορφωτικό επίπεδο (83 %), σε σύγκριση με το 63 % των ατόμων με χαμηλό μορφωτικό επίπεδο
- αυτοαπασχολούμενοι ερωτηθέντες (83 %), ακολουθούμενοι από τους μισθωτούς (81 %), σε σύγκριση με το 74 % των χειρωνακτικών εργαζομένων και εκείνων που δεν εργάζονται.

Q11 Πόσο άνετα είστε με τη χρήση ψηφιακών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, όπως οι ηλεκτρονικές τραπεζικές συναλλαγές ή οι πληρωμές μέσω κινητού τηλεφώνου; (% ανά κοινωνικοδημογραφία)

Βάση: Όλοι όσοι απάντησαν
(n=26 139)

2 Λόγω στρογγυλοποίησης, τα ποσοστά που εμφανίζονται στα γραφήματα δεν αθροίζουν πάντα ακριβώς τα σύνολα που αναφέρονται στο κείμενο.

Τμήμα 3. Οικονομική ανθεκτικότητα και ένταξη

Το παρόν τμήμα της έκθεσης εξετάζει τρεις πτυχές της χρηματοπιστωτικής ένταξης σε ολόκληρη την ΕΕ:

- Ιδιοκτησία διαφόρων χρηματοπιστωτικών προϊόντων, όπως η ασφάλιση ζωής, τα ιδιωτικά συνταξιοδοτικά ή συνταξιοδοτικά προϊόντα και τα επενδυτικά προϊόντα (ενότητα 3.1)
- Πόσο καιρό οι πολίτες της ΕΕ θα μπορούν να συνεχίσουν να καλύπτουν τα έξοδα διαβίωσής τους, χωρίς να δανείζονται χρήματα ή να μετακομίζουν, σε περίπτωση που χάσουν την κύρια πηγή εισοδήματός τους (ενότητα 3.2)
- Εμπιστοσύνη στα προγράμματα συνταξιοδότησης και άνετη διαβίωση μέσω της συνταξιοδότησης (ενότητα 3.3).

3.1. Κυριότητα χρηματοπιστωτικών προϊόντων

Οι ερωτηθέντες ερωτήθηκαν ποια χρηματοπιστωτικά προϊόντα έχουν επί του παρόντος (ή είχαν τα τελευταία δύο χρόνια) και τους παρουσιάστηκε ένας κατάλογος επτά χρηματοπιστωτικών προϊόντων από τα οποία θα μπορούσαν να επιλέξουν πολλαπλά στοιχεία.

Σε ολόκληρη την ΕΕ, το 46 % των ερωτηθέντων απάντησαν ότι έχουν (ή, κατά τα τελευταία δύο έτη, είχαν) μη ασφάλιση ζωής, όπως ασφάλιση νοικοκυριών ή ασφάλιση αυτοκινήτων. Το 31 % αναφέρει ότι έχει (ή, τα τελευταία δύο χρόνια, έχει) ασφάλιση ζωής. Περίπου το ένα τέταρτο των ερωτηθέντων (24 %) απαντούν το ίδιο για ένα επενδυτικό προϊόν (κεφάλαια, μετοχές ή ομόλογα) και το 22 % για ένα ιδιωτικό συνταξιοδοτικό ή συνταξιοδοτικό προϊόν. Ένας στους πέντε ερωτηθέντες απαντά ότι έχει (ή, τα τελευταία δύο χρόνια, είχε) ενυπόθηκο δάνειο ή στεγαστικό δάνειο και το 14 % απαντά το ίδιο για ένα καταναλωτικό δάνειο. Τέλος, το 6 % απάντησε ότι έχει κρυπτονομίσματα (ή ότι τα είχε τα τελευταία δύο χρόνια).

E9 Ποια από τα ακόλουθα χρηματοπιστωτικά προϊόντα διαθέτετε ή είχατε τα τελευταία δύο χρόνια; [ΕΠΙΤΡΕΠΟΝΤΑΙ ΠΟΛΛΑΠΛΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ] (% ΕΕ-27)

Βάση: Όλοι όσοι απάντησαν
(n=26 139)

Το ποσοστό που αναφέρεται ότι έχει (ή, τα τελευταία δύο χρόνια, να έχει) ασφάλιση ζωής κυμαίνεται από 16 % στην Ελλάδα έως 58 % στην Πολωνία. Μεταξύ του 30 % των ερωτηθέντων στην Ελλάδα και την Κροατία και του 67 % στη Δανία αναφέρουν ότι έχουν (ή, κατά τα τελευταία δύο έτη, να έχουν) ασφάλιση ζημιών (π.χ. ασφάλιση νοικοκυριών, αυτοκινήτων). Από τα χρηματοπιστωτικά προϊόντα που απαριθμούνται στην έρευνα, η ασφάλιση ζημιών τείνει να είναι αυτή που ανήκει συχνότερα στους ερωτηθέντες στα περισσότερα κράτη μέλη.

Στο Λουξεμβούργο και τις Κάτω Χώρες, το 42 % των ερωτηθέντων αναφέρουν ότι έχουν (ή, κατά τα τελευταία δύο έτη, να λάβουν) ενυπόθηκο δάνειο ή στεγαστικό δάνειο· στη Βουλγαρία, τη Λετονία και την Κροατία, το ποσοστό αυτό είναι περίπου 10 %. Τα άλλα καταναλωτικά δάνεια επιλέγονται συχνότερα στη Βουλγαρία (31 %), ακολουθούμενη από τη Φινλανδία (28 %), ενώ μόλις 1 στους 20 ερωτηθέντες έχουν (ή, τα τελευταία δύο χρόνια, είχαν) καταναλωτικό δάνειο στη Μάλτα (5 %) και στις Κάτω Χώρες (6 %).

Περίπου ένας στους δύο ερωτηθέντες στη Δανία (52 %) αναφέρει ότι έχει (ή, κατά τα τελευταία δύο έτη, να έχει) ιδιωτικό συνταξιοδοτικό ή συνταξιοδοτικό προϊόν. Στο Λουξεμβούργο, την Ιρλανδία και την Τσεχία, περίπου τέσσερις στους δέκα ερωτηθέντες αναφέρουν ιδιωτική σύνταξη βάσει προγράμματος συνταξιοδότησης, αλλά το ποσοστό αυτό μειώνεται σε 8 % στην Κροατία και την Ελλάδα. Το ποσοστό (ή, κατά τα τελευταία δύο έτη, που είχε) επενδυτικό προϊόν (κεφάλαια, μετοχές ή ομόλογα) κυμαίνεται από χαμηλό 9 % στη Βουλγαρία και τη Λετονία έως υψηλό 46 % στη Σουηδία.

Το ποσοστό αναφοράς για τα δικά τους κρυπτονομίσματα (ή τα οποία κατείχαν τα τελευταία δύο χρόνια) κυμαίνεται μεταξύ 4 % στη Γαλλία, την Ιταλία και την Ισπανία έως 17 % στη Σλοβενία.

Σε επίπεδο ΕΕ, το 21 % των ερωτηθέντων απάντησαν ότι δεν είχαν (ή είχαν στην κατοχή τους τα τελευταία δύο χρόνια) κανένα από τα επτά χρηματοπιστωτικά προϊόντα που απαριθμούνται στην έρευνα. Σε εθνικό επίπεδο, το ποσοστό αυτό είναι το υψηλότερο στην Ελλάδα (32 %), την Ιταλία (30 %) και την Κύπρο (29 %) και το χαμηλότερο στη Δανία (9 %), στο Λουξεμβούργο (11 %) και στις Κάτω Χώρες (13 %).

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 525

Παρακολούθηση του επιπέδου χρηματοοικονομικών γνώσεων στην ΕΕ

Ε9 Ποια από τα ακόλουθα χρηματοπιστωτικά προϊόντα διαθέτετε ή είχατε τα τελευταία δύο χρόνια; [Πολλαπλές απαντήσεις που επιτρέπονται] (% ανά χώρα)

	Ιδιωτικό συνταξιοδο- τικό ή συνταξιοδο- τικό προϊόν	Ασφάλεια ζωής	Ασφάλιση ζημιών (π.χ. ασφάλιση νοικοκυριών , ασφάλιση αυτοκινήτω- ν)	Στεγαστικό δάνειο ή στεγαστικό δάνειο	Λοιπά καταναλωτι- κά δάνεια	Επενδυτικό προϊόν (κεφάλαια, μετοχές ή ομόλογα)	Κρυπτο-τίτλοι (συμπεριλαμβανο- μένων των κρυπτονομισμάτων)	Κανέν- α από αυτά δεν	Δεν ξέρω/πρ- οσιμώ- να μην απαντή- σω
ΕΕ									
ΤΩΝ	22	31	46	20	14	24	6	21	3
27									
Β)	37	28	52	27	14	27	9	17	4
BG	19	17	37	9	31	9	11	23	3
ΤΣ	40	42	39	15	15	24	14	19	4
DK	52	34	67	35	17	35	7	9	3
DE	21	25	59	17	10	33	6	19	3
ΕΕ	31	23	45	20	17	24	12	18	3
IP	40	36	40	25	17	18	8	20	4
ΕΛ	8	16	30	19	13	12	9	32	5
ΙΣ	23	29	50	29	18	23	4	18	3
ΓΑ	20	44	41	19	12	19	4	21	3
ΥΕ	8	26	30	11	24	15	16	28	2
ΙΤ	20	20	31	15	9	28	4	30	4
ΚΥ	14	33	37	24	15	10	10	29	2
LV	23	23	38	10	18	9	10	28	3
LT	24	34	41	13	14	14	11	20	3
ΛΟΥ	41	39	54	42	20	37	13	11	5
HU	18	32	44	15	15	20	6	24	2
MT	23	25	42	21	5	32	8	22	6
KX	31	24	64	42	6	20	11	13	3
ΣΤ	21	37	59	16	7	24	10	17	5
ΠΛ	10	58	44	15	21	15	6	16	2
ΠΡ	19	27	46	25	19	21	9	19	6
ΡΜ	33	23	41	12	23	16	8	21	2
ΣΝ	17	42	40	14	18	17	17	19	3
ΣΚ	15	39	37	21	19	26	7	23	3
ΦΙ	11	25	48	25	28	36	9	17	3
ΣΔ	33	24	57	30	13	46	5	16	5

Βάση: Όλοι όσοι απάντησαν (n=26 139)

Κοινωνικοδημογραφικές παράμετροι

Οι άνδρες έχουν περισσότερες πιθανότητες από τις γυναίκες να αναφέρουν ότι έχουν (ή, τα τελευταία δύο χρόνια, είχαν) επενδυτικό προϊόν (30 % έναντι 18 %), ιδιωτικό συνταξιοδοτικό ή συνταξιοδοτικό προϊόν (25 % έναντι 19 %) ή ασφάλιση ζωής (34 % έναντι 29 %). Οι άνδρες είναι επίσης πιο πιθανό να κατέχουν (ή, τα τελευταία δύο χρόνια, έχουν στην κατοχή τους) κρυπτονομίσματα (10 % έναντι 3 % των γυναικών).

Όπως αναμενόταν, η νεότερη ηλικιακή ομάδα είναι λιγότερο πιθανό να κατέχει (ή, τα τελευταία δύο χρόνια, να κατέχει) τα περισσότερα από τα χρηματοπιστωτικά προϊόντα ή υπηρεσίες που αναφέρονται στην έρευνα, με εξαίρεση τα κρυπτονομίσματα. Τα άτομα ηλικίας 40-54 ετών είναι συνολικά τα πιο πιθανό να αναφέρουν τα διάφορα χρηματοπιστωτικά προϊόντα και υπηρεσίες. Για παράδειγμα, το 29 % των ατόμων ηλικίας 40-54 ετών αναφέρουν ότι έχουν (ή, τα τελευταία δύο χρόνια, είχαν) υποθήκη ή στεγαστικό δάνειο, σε σύγκριση με το 25 % των ατόμων ηλικίας 25-39 ετών, το 14 % των ατόμων ηλικίας 55 ετών και άνω και το 10 % των ατόμων ηλικίας 18-24 ετών.

Η (προηγούμενη) κυριότητα των διαφόρων χρηματοπιστωτικών προϊόντων ή υπηρεσιών είναι επίσης υψηλότερη μεταξύ των ερωτηθέντων με υψηλότερη μόρφωση. Για παράδειγμα, το 61 % των ερωτηθέντων με υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης έχουν (ή, τα τελευταία δύο χρόνια, είχαν) ασφάλιση ζωής, σε σύγκριση με το 20 % των ατόμων με χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης. Ομοίως, το 34 % των ερωτηθέντων με υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης έχουν (ή, τα τελευταία δύο χρόνια, είχαν) ένα επενδυτικό προϊόν, όπως κεφάλαια, μετοχές ή ομόλογα, σε σύγκριση με το 16 % των ατόμων με χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης.

Τέλος, οι μη εργαζόμενοι απαντήσαντες και οι χειρωνακτικοί εργαζόμενοι τείνουν να είναι λιγότερο πιθανό να κατέχουν (ή, κατά τα τελευταία δύο έτη, να κατέχουν) το μεγαλύτερο μέρος των χρηματοπιστωτικών προϊόντων ή υπηρεσιών που απαριθμούνται στην έρευνα από ό,τι οι αυτοαπασχολούμενοι ερωτηθέντες και οι εργαζόμενοι. Για παράδειγμα, το 20 % των μη εργαζομένων και το 22 % των χειρωνακτικών εργαζομένων έχουν (ή, τα τελευταία δύο χρόνια, είχαν) επενδυτικό προϊόν, όπως κεφάλαια, μετοχές ή ομόλογα, σε σύγκριση με το 28 % των εργαζομένων και το 29 % των αυτοαπασχολούμενων ερωτηθέντων.

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 525

Παρακολούθηση του επιπέδου χρηματοοικονομικών γνώσεων στην ΕΕ

Ε9 Ποια από τα ακόλουθα χρηματοπιστωτικά προϊόντα διαθέτετε ή είχατε τα τελευταία δύο χρόνια; [Πολλαπλές απαντήσεις που επιτρέπονται] (% κατά κοινωνικοδημογραφικά στοιχεία)

	Ιδιωτικό συνταξιοδοτικό ή συνταξιοδοτικό προϊόν	Ασφάλεια ζωής	Ασφάλιση ζημιών (π.χ. ασφάλιση νοικοκυριών, ασφάλιση αυτοκινήτων)	Στεγαστικό δάνειο ή στεγαστικό δάνειο	Λοιπά καταναλωτικά δάνεια	Επενδυτικό προϊόν (κεφάλαια, μετοχές ή ομόλογα)	Κρυπτο-τίτλοι (συμπεριλαμβανομένων των κρυπτονομισμάτων)	Κανένα από αυτά δεν	Δεν ξέρω/προτιμώ να μην απαντήσω
ΕΕ ΤΩΝ 27	22	31	46	20	14	24	6	21	3
Φύλο									
Αρσενικό	25	34	47	22	14	30	10	17	3
Γυναίκα	19	29	45	18	14	18	3	24	4
Ηλικία									
18-24	7	24	29	10	10	20	9	31	7
25-39	20	34	42	25	15	25	14	19	3
40-54	26	36	49	29	16	24	7	18	3
55+	24	29	50	14	13	25	2	21	3
Εκπαίδευση									
Χαμηλή	17	20	34	15	11	16	3	30	5
Μεσαία	20	31	47	18	15	20	6	21	3
Υψηλή	28	38	53	27	15	34	9	14	3
Επάγγελμα									
Αυτοαπασχολούμενοι	27	39	48	24	15	29	13	13	3
Υπάλληλος	28	39	52	30	17	28	9	13	2
Χειρωνακτικός εργαζόμενος	18	24	41	22	17	22	7	22	4
Δεν λειτουργεί	17	25	42	11	12	20	3	28	4

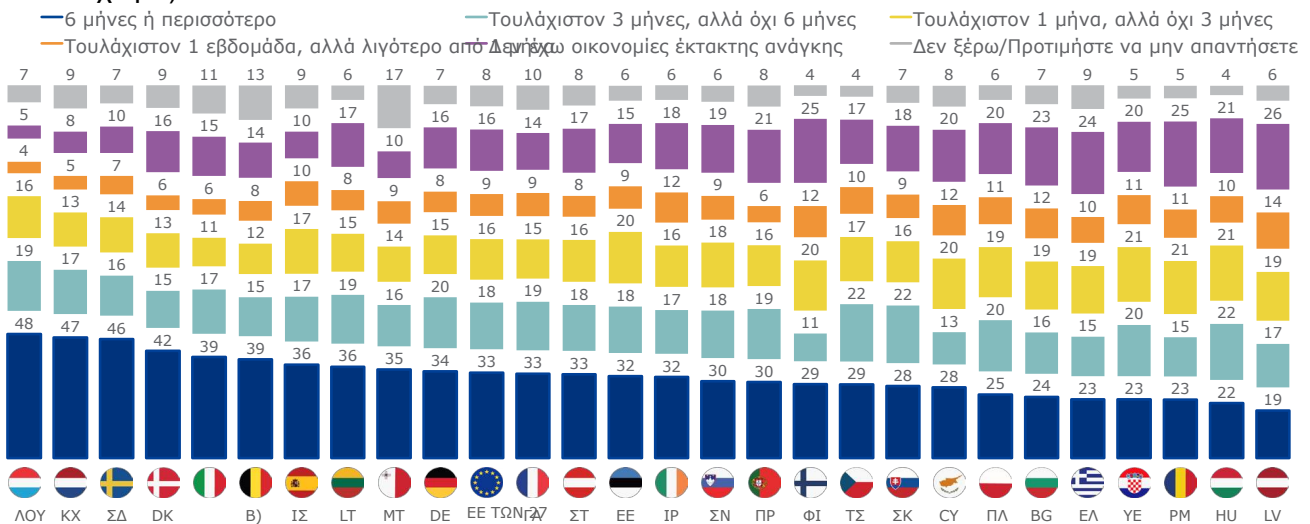
Βάση: Όλοι όσοι απάντησαν (n=26 139)

3.2. Τα βγάζουν πέρα για να συναντηθούν

Όταν ρωτήθηκαν για πόσο καιρό θα είναι σε θέση να συνεχίσουν να καλύπτουν τα έξοδα διαβίωσής τους, χωρίς να δανείζονται χρήματα ή να μετακομίζουν, σε περίπτωση που χάσουν την κύρια πηγή εισοδήματός τους, το ένα τρίτο των ερωτηθέντων (33 %) απαντούν ότι αυτό θα είναι έξι μήνες ή περισσότερο, ακολουθούμενο από το 18 % που δηλώνει ότι αυτό θα είναι τουλάχιστον τρεις μήνες (αλλά όχι έξι μήνες). Μόλις ένας στους έξι ερωτηθέντες (16 %) θα είναι σε θέση να καλύψει τα έξοδα διαβίωσής του για τουλάχιστον ένα μήνα (αλλά όχι τρεις μήνες) και 9 % για τουλάχιστον μία εβδομάδα (αλλά λιγότερο από ένα μήνα). Τέλος, το 16 % των ερωτηθέντων απάντησαν ότι δεν έχουν καμία εξοικονόμηση έκτακτης ανάγκης.

Η ανάλυση σε επίπεδο χώρας αποκαλύπτει ότι σχεδόν οι μισοί από τους ερωτηθέντες στη Σουηδία (46 %), τις Κάτω Χώρες (47 %) και το Λουξεμβούργο (48 %) απαντούν ότι, εάν χάσουν την κύρια πηγή εισοδήματός τους, θα μπορούσαν να καλύψουν έξι μήνες ή περισσότερο από τα έξοδα διαβίωσής τους, χωρίς να δανείζονται χρήματα ή να μετακομίζουν. Στις χώρες που βρίσκονται στη δεξιά πλευρά του διαγράμματος, οι μισοί από τους ερωτηθέντες δίνουν την ίδια απάντηση: 19 % στη Λετονία, 22 % στην Ουγγαρία, 23 % στη Ρουμανία, την Κροατία και την Ελλάδα. Στις τελευταίες χώρες, τουλάχιστον ένας στους πέντε ερωτηθέντες απαντά ότι δεν διαθέτει εξοικονόμηση έκτακτης ανάγκης, για παράδειγμα 26 % στη Λετονία, 25 % στη Ρουμανία και 24 % στην Ελλάδα· ωστόσο, το ποσοστό αυτό είναι επίσης υψηλό στη Φινλανδία (25 %).

Εάν χάσατε την κύρια πηγή εισοδήματος σήμερα, πόσο καιρό θα μπορούσατε να συνεχίσετε να καλύψετε τα έξοδα διαβίωσής σας, χωρίς να δανειστείτε χρήματα ή να μετακομίσετε; (% ανά χώρα)

Βάση: Όλοι όσοι απάντησαν (n=26 139)

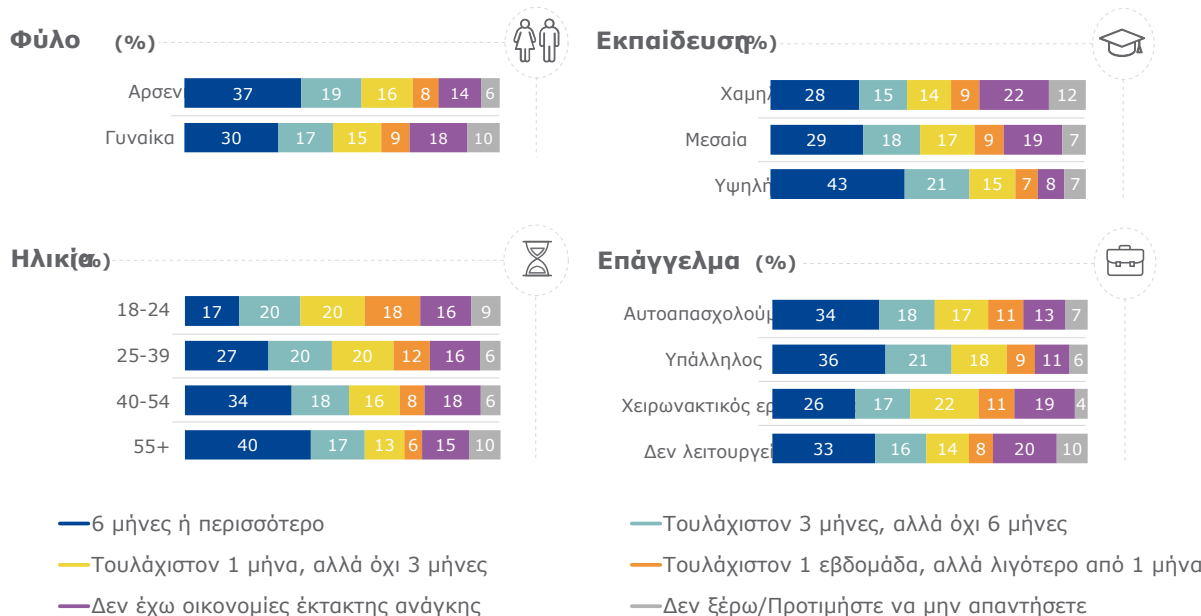
Οι ακόλουθες κοινωνικοδημογραφικές ομάδες είναι πιθανότερο να απαντήσουν ότι, εάν χάσουν την κύρια πηγή εισοδήματός τους, θα μπορούσαν να καλύψουν έξι μήνες ή περισσότερο από τα έξοδα διαβίωσής τους, χωρίς να δανειζονται χρήματα ή να μετακομίζουν:

- άνδρες (37 % έναντι 30 % των γυναικών)
- ερωτηθέντες ηλικίας 55 ετών και άνω (40 %)· στη συνέχεια, το ποσοστό αυτό μειώνεται σταδιακά ανά ηλικιακή ομάδα (από 34 % για τα άτομα ηλικίας 40-54 ετών σε 17 % για τα άτομα ηλικίας 18-24 ετών).
- άτομα με υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης (43 %, σε σύγκριση με το 28 % των ατόμων με χαμηλό μορφωτικό επίπεδο και το 29 % των ατόμων με μέσο επίπεδο)
- μισθωτοί (36 %), ακολουθούμενοι από τους αυτοαπασχολούμενους (34 %) και εκείνους που δεν εργάζονται (33 %), σε σύγκριση με τους χειρωνακτικούς εργαζομένους (26 %).

Αντίθετα, οι ομάδες που είναι πιθανότερο να μην έχουν οικονομίες έκτακτης ανάγκης είναι:

- ερωτηθέντες με χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης (22 %), ακολουθούμενοι από εκείνους που δεν έχουν μέσο επίπεδο εκπαίδευσης (19 %), σε σύγκριση με το εν λόγω υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης (8 %).
- χειρωνακτικά εργαζόμενοι (19 %) και όσοι δεν εργάζονται (20 %), σε σύγκριση με τους αυτοαπασχολούμενους ερωτηθέντες (13 %) και τους εργαζομένους (11 %).

Αν χάσατε την κύρια πηγή εισοδήματός σας σήμερα, πόσο καιρό θα μπορούσατε να συνεχίσετε να καλύψετε το εισόδημά σας έξοδα διαβίωσης, χωρίς δανεισμό χρημάτων ή μετακόμιση; (% ανά κοινωνικοδημογραφία)

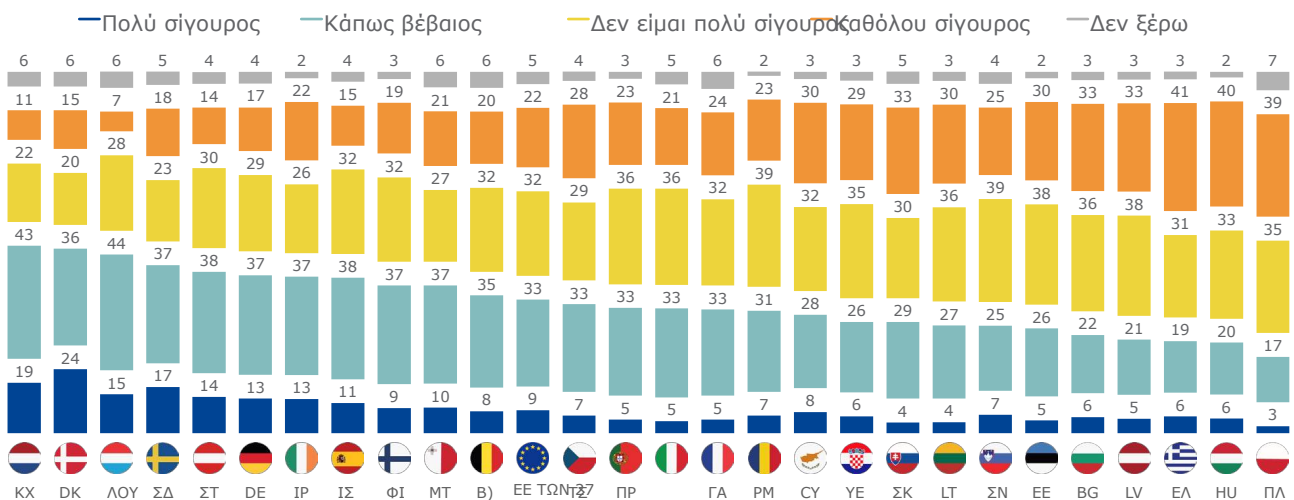
Βάση: Όλοι όσοι απάντησαν
(n=26 139)

3.3. Προγράμματα συνταξιοδότησης

Περίπου τέσσερις στους δέκα ερωτηθέντες σε ολόκληρη την ΕΕ αισθάνονται «πολύ σίγουροι» (9 %) ή «κάπως σίγουροι» (33 %) ότι θα έχουν αρκετά χρήματα για να ζήσουν άνετα καθ' όλη τη διάρκεια των ετών συνταξιοδότησής τους. Το αίσθημα της πλειοψηφίας, ωστόσο, δεν έχει εμπιστοσύνη: Το 32 % των ερωτηθέντων απάντησαν νιώθοντας «δεν είναι πολύ σίγουροι» ότι θα έχουν αρκετά χρήματα για να ζήσουν άνετα καθ' όλη τη διάρκεια της συνταξιοδότησής τους και το 22 % αισθάνονται «δεν είναι καθόλου σίγουροι».

Υπάρχουν σημαντικές διαφορές εμπιστοσύνης μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά τα προγράμματα συνταξιοδότησης. Το ποσοστό που αισθάνεται «πολύ» ή «κάπως αυτοπεποίθηση» κυμαίνεται από ένα χαμηλό 20 % στην Πολωνία έως ένα υψηλό 62 % στις Κάτω Χώρες. Ωστόσο, στην πλειονότητα των κρατών μελών, το ποσοστό που αισθάνεται «πολύ βέβαιο» παραμένει κάτω από το 10 %. Επιπλέον, σε περίπου τα μισά κράτη μέλη, το ένα τέταρτο — ή περισσότερα — των ερωτηθέντων αναφέρουν ότι αισθάνονται «δεν είναι καθόλου άνετα» ότι θα έχουν αρκετά χρήματα για να ζήσουν άνετα καθ' όλη τη διάρκεια των ετών συνταξιοδότησής τους: το ποσοστό αυτό είναι συνολικά το υψηλότερο στην Ελλάδα (41 %), την Ουγγαρία (40 %) και την Πολωνία (39 %).

Q10 Συνολικά, πόσο σίγουροι είστε ότι θα έχετε αρκετά χρήματα για να ζήσετε άνετα καθ' όλη τη διάρκεια της συνταξιοδότησής σας; (% ανά χώρα)

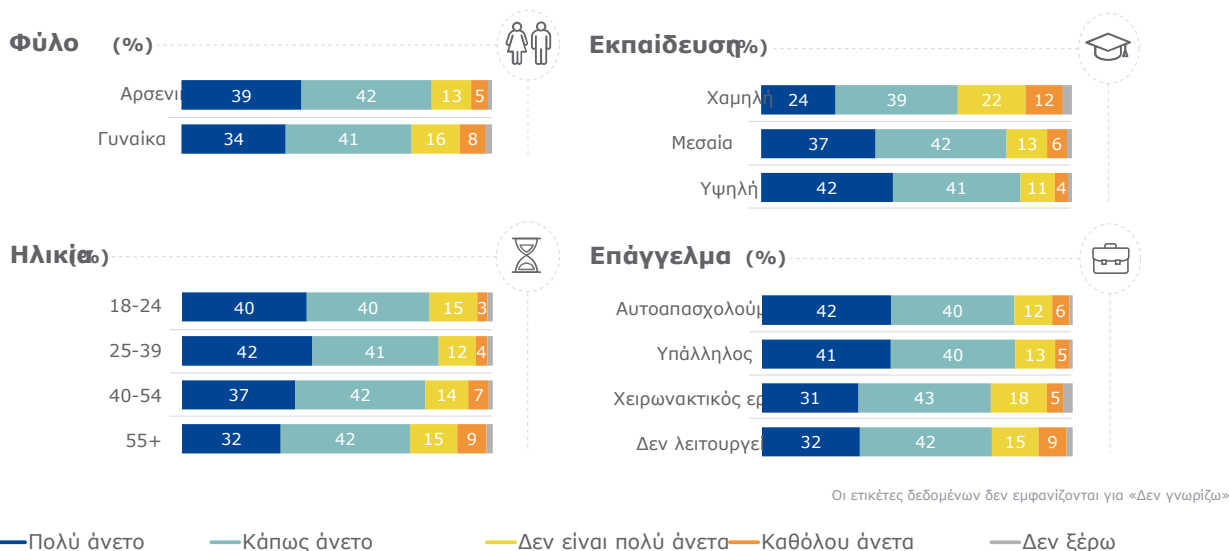

Βάση: Όλοι όσοι απάντησαν (n=26 139)

Οι ακόλουθες κοινωνικοδημογραφικές ομάδες είναι πιο πιθανό να αναφέρουν ότι αισθάνονται «πολύ σίγουροι» ότι θα έχουν αρκετά χρήματα για να ζήσουν άνετα καθ' όλη τη διάρκεια των ετών συνταξιοδότησης:

- άνδρες (81 % έναντι 74 % των γυναικών)³
- ερωτηθέντες ηλικίας κάτω των 55 ετών (80 % των ατόμων ηλικίας 18-24 ετών, 83 % των ατόμων ηλικίας 25-39 ετών και 78 % των ατόμων ηλικίας 40-54 ετών, σε σύγκριση με το 73 % των ατόμων ηλικίας 55 ετών και άνω)
- άτομα με μέσο (79 %) ή υψηλό μορφωτικό επίπεδο (83 %), σε σύγκριση με το 63 % των ατόμων με χαμηλό μορφωτικό επίπεδο
- αυτοαπασχολούμενοι ερωτηθέντες (81 %) και μισθωτοί (82 %), σε σύγκριση με το 74 % των χειρωνακτικών εργαζομένων και εκείνων που δεν εργάζονται.

Q10 Συνολικά, πόσο σίγουροι είστε ότι θα έχετε αρκετά χρήματα για να ζήσετε άνετα καθ' όλη τη διάρκεια της συνταξιοδότησής σας; (% ανά χώρα)

Βάση: Όλοι όσοι απάντησαν
(n=26 139)

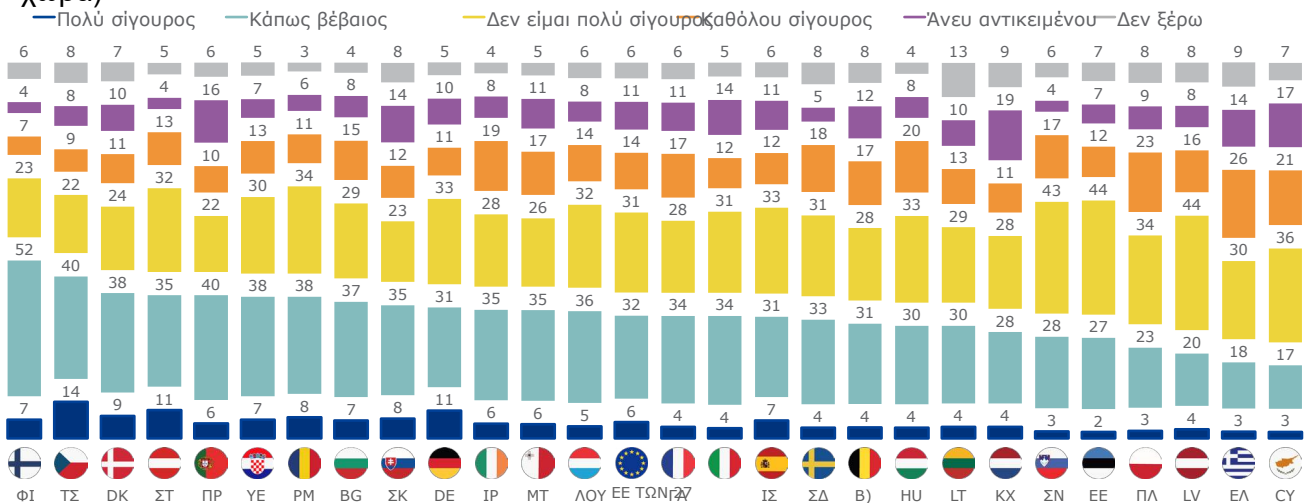
3 Λόγω στρογγυλοποίησης, τα ποσοστά που εμφανίζονται στα γραφήματα δεν αθροίζουν πάντα ακριβώς τα σύνολα που αναφέρονται στο κείμενο.

Τμήμα 4. Επενδυτικές συμβουλές που λαμβάνονται από τράπεζα, ασφαλιστή ή οικονομικό σύμβουλο

Λιγότεροι από τέσσερις στους δέκα ερωτηθέντες σε ολόκληρη την ΕΕ αισθάνονται «πολύ βέβαιοι» (6 %) ή «κάπως βέβαιοι» (32 %) ότι οι επενδυτικές συμβουλές που λαμβάνουν από την τράπεζα, τον ασφαλιστή ή τον οικονομικό σύμβουλο είναι πρωτίστως προς το συμφέρον τους. Ένας μεγαλύτερος αριθμός, ωστόσο, αναφέρει ότι δεν αισθάνεται αυτοπεποίθηση (31 % «δεν είναι πολύ σίγουρος» και 14 % «δεν είναι καθόλου βέβαιος»). Ένας στους δέκα ερωτηθέντες θεωρεί ότι η ερώτηση δεν σχετίζεται με την προσωπική τους κατάσταση και το 6 % «δεν γνωρίζει».

Σε εθνικό επίπεδο, το ποσοστό που αισθάνεται «πολύ» ή «κάπως σίγουρος» ότι οι επενδυτικές συμβουλές είναι κατά κύριο λόγο προς το συμφέρον τους κυμαίνεται από περίπου ένας στους πέντε ερωτηθέντες στην Κύπρο (19 %) και στην Ελλάδα (20 %) έως έξι στους δέκα ερωτηθέντες στη Φινλανδία (60 %).⁴ Αντιστρόφως, το ποσοστό της μη αυτοπεποίθησης ή της έλλειψης εμπιστοσύνης κυμαίνεται μεταξύ λιγότερο από το ένα τρίτο στη Φινλανδία (30 %), την Τσεχία (31 %) και την Πορτογαλία (32 %) έως έξι στους δέκα ερωτηθέντες στη Λετονία και τη Σλοβενία (και οι δύο 60 %).

Πόσο σίγουροι είστε ότι οι επενδυτικές συμβουλές που λαμβάνετε από την τράπεζά σας/ασφαλιστή/οικονομικό σύμβουλο είναι κατά κύριο λόγο προς το συμφέρον σας; (% ανά χώρα)

Βάση: Όλοι όσοι απάντησαν (n=26 139)

⁴ Λόγω στρογγυλοποίησης, τα ποσοστά που εμφανίζονται στα γραφήματα δεν αθροίζουν πάντα ακριβώς τα σύνολα που αναφέρονται στο κείμενο.

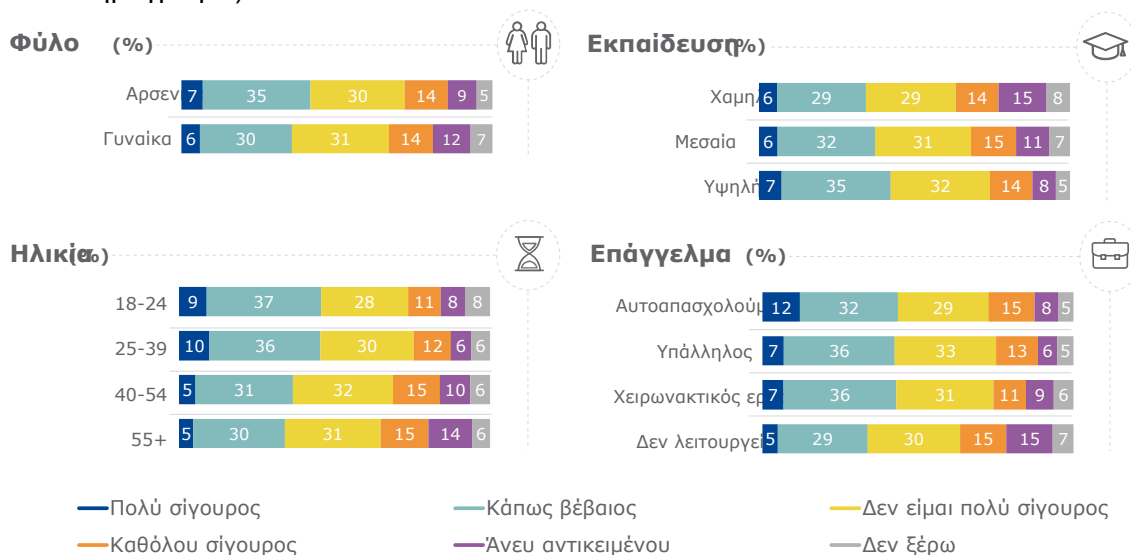

Οι ακόλουθες κοινωνικοδημογραφικές ομάδες είναι πιο πιθανό να αναφέρουν ότι αισθάνονται «πολύ» «κάπως» σίγουροι ότι οι επενδυτικές συμβουλές που λαμβάνουν από την τράπεζα, τον ασφαλιστή ή τον οικονομικό σύμβουλο είναι κατά κύριο λόγο προς το συμφέρον τους:

- άνδρες (42 % έναντι 36 % των γυναικών)
- ερωτηθέντες ηλικίας κάτω των 40 ετών (46 % των ατόμων ηλικίας 18-24 ετών ή 25-39 ετών, σε σύγκριση με το 37 % των ατόμων ηλικίας 40-54 ετών και το 34 % των ατόμων ηλικίας 55 ετών και άνω)
- άτομα με υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης (42 %, σε σύγκριση με το 37 % των ερωτηθέντων με μέσο επίπεδο εκπαίδευσης και το 34 % των ατόμων με χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης)
- εργαζόμενοι που απάντησαν (44 % για τους αυτοαπασχολούμενους και 43 % για τους μισθωτούς και τους χειρωνακτικούς εργαζομένους, σε σύγκριση με το 34 % των ατόμων που δεν εργάζονται).

Το ποσοστό των «άνευ αντικειμένου» απαντήσεων είναι υψηλότερο από τον μέσο όρο για τα άτομα ηλικίας 55 ετών και άνω (15 % έναντι 11 % κατά μέσο όρο), με χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης (15 %) και άτομα που δεν εργάζονται (15 %).

Πόσο σίγουροι είστε ότι οι επενδυτικές συμβουλές που λαμβάνετε από την τράπεζά σας/ασφαλιστή/οικονομικό σύμβουλο είναι κατά κύριο λόγο προς το συμφέρον σας; (% ανά κοινωνικοδημογραφία)

Βάση: Όλοι όσοι απάντησαν
(n=26 139)

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 525

Παρακολούθηση του επιπέδου χρηματοοικονομικών γνώσεων στην ΕΕ

Τεχνικές προδιαγραφές

Από τις 29 Μαρτίου έως τις 5 Απριλίου 2023, η Ipsos European Public Affairs πραγματοποίησε το έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 525 κατόπιν αιτήματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της Γενικής Διεύθυνσης Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, Χρηματοπιστωτικών Υπηρεσιών και Ένωσης Κεφαλαιαγορών. Πρόκειται για μια γενική δημόσια έρευνα που συντονίζεται από τη Γενική Διεύθυνση Επικοινωνίας, Μονάδα «Παρακολούθηση των Μέσων Ενημέρωσης και Ευρωβαρόμετρο». Το έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 525 καλύπτει τον πληθυσμό των πολιτών της ΕΕ, των κατοίκων ενός από τα 27 κράτη μέλη της ΕΕ και ηλικίας 18 ετών και άνω.

Όλες οι συνεντεύξεις πραγματοποιήθηκαν μέσω Computer-Assisted Web Interviewing (CAWI), χρησιμοποιώντας τα online panel της Ipsos και το δίκτυο συνεργατών τους. Οι ερωτηθέντες επιλέχθηκαν από ομάδες διαδικτυακής πρόσβασης, ομάδες προ-προσληφθέντων ατόμων που συμφώνησαν να συμμετάσχουν στην έρευνα. Η ποσόστωση δειγματοληψίας καθορίστηκε με βάση την ηλικία (18-24 ετών, ηλικίας 25-34 ετών, ηλικίας 35-44 ετών, ηλικίας 45-54 ετών, ηλικίας 55-64 ετών και 65+ ετών), το φύλο, το επίπεδο εκπαίδευσης και τη γεωγραφική περιοχή (NUTS1, NUTS2 ή NUTS 3, ανάλογα με το μέγεθος της χώρας και τον αριθμό των περιφερειών NUTS).

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 525

Παρακολούθηση του επιπέδου χρηματοοικονομικών γνώσεων στην ΕΕ

	Αριθμός συνεντεύξεω ν	Ημερομηνίες επιτόπιας εργασίας	Πληθυσμός 18+ (απόλυτος αριθμός)	Πληθυσμός 18+ (ως % του πληθυσμού της ΕΕ των 27)
ΕΕ ΤΩΝ 27	26139	29.3.2023-5.4.2023	365822635	100.00%
B)	1015	29.3.2023-3.4.2023	9289646	2,54 %
BG	1010	29.3.2023-4.4.2023	5650134	1,54 %
ΤΣ	1013	29.3.2023-3.4.2023	8513726	2,33 %
DK	1024	29.3.2023-4.4.2023	4721691	1,29 %
DE	1006	29.3.2023-4.4.2023	69373865	18,96 %
ΕΕ	1029	29.3.2023-4.4.2023	1072458	0,29 %
IP	1013	29.3.2023-5.4.2023	3864876	1,06 %
ΕΛ	1065	29.3.2023-4.4.2023	8711062	2,38 %
ΙΣ	1017	29.3.2023-3.4.2023	39294807	10,74 %
ΓΑ	1065	29.3.2023-31.3.2023	53438508	14,61 %
ΥΕ	1031	29.3.2023-5.4.2023	3195690	0,87 %
ΙΤ	1024	29.3.2023-31.3.2023	49811219	13,62 %
CY	535	29.3.2023-4.4.2023	731677	0,20 %
LV	1018	29.3.2023-4.4.2023	1518893	0,42 %
LT	1024	29.3.2023-4.4.2023	2310067	0,63 %
ΛΟΥ	513	29.3.2023-5.4.2023	522754	0,14 %
HU	1016	29.3.2023-4.4.2023	7981992	2,18 %
MT	532	29.3.2023-4.4.2023	438294	0,12 %
KX	1005	29.3.2023-4.4.2023	14289828	3,91 %
ΣΤ	1011	29.3.2023-4.4.2023	7427239	2,03 %
ΠΑ	1003	29.3.2023-5.4.2023	30743972	8,40 %
ΠΡ	1016	29.3.2023-4.4.2023	8715904	2,38 %
ΡΜ	1063	29.3.2023-5.4.2023	15304495	4,18 %
ΣΝ	1011	29.3.2023-5.4.2023	1730790	0,47 %
ΣΚ	1017	29.3.2023-5.4.2023	4402238	1,20 %
ΦΙ	1021	29.3.2023-4.4.2023	4512724	1,23 %
ΣΔ	1042	29.3.2023-5.4.2023	8254086	2,26 %

Ερωτηματολόγιο

ΡΩΤΗΣΤΕ ΟΛΟΥΣ

Q1 Πώς θα βαθμολογούσατε τις συνολικές γνώσεις σας σχετικά με οικονομικά θέματα σε σύγκριση με άλλους ενήλικες στην [ΧΩΡΑ];

[ΕΝΙΑΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ]

Πολύ υψηλό 1

Αρκετά υψηλό 2

Σχετικά με τον μέσο όρο 3

Αρκετά χαμηλό 4

Πολύ χαμηλή 5

Δεν ξέρω 998

ΡΩΤΗΣΤΕ ΟΛΟΥΣ

Εισαγωγή Η επόμενη ενότητα είναι περισσότερο σαν ένα κουίζ. Οι ερωτήσεις δεν έχουν σχεδιαστεί για να σας προλάβουν, οπότε αν νομίζετε ότι έχετε τη σωστή απάντηση, πιθανότατα το κάνετε. Αν δεν γνωρίζετε την απάντηση, απλά επιλέξτε το κουτί «δεν ξέρω».

ΡΩΤΗΣΤΕ ΟΛΟΥΣ

Φανταστείτε ότι κάποιος βάζει 100 EUR σε λογαριασμό ταμιευτηρίου με εγγυημένο επιτόκιο 2 % ετησίως. Δεν κάνουν περαιτέρω πληρωμές σε αυτόν τον λογαριασμό και δεν κάνουν ανάληψη χρημάτων. Πόσο θα ήταν ο λογαριασμός στο τέλος των πέντε ετών, μετά την πληρωμή των τόκων;

[ΕΝΙΑΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ]

Πάνω από 110 EUR 1

Ακριβώς 110 EUR 2

Κατώτερη των 110 EUR 3

Δεν ξέρω 4

ΡΩΤΗΣΤΕ ΟΛΟΥΣ

Q3: Φανταστείτε τώρα την ακόλουθη κατάσταση. Θα σας δοθεί ένα δώρο 1,000 EUR σε ένα χρόνο και, κατά τη διάρκεια αυτού του έτους, ο πληθωρισμός παραμένει στο 2 %. Σε ένα χρόνο, με τα 1,000 EUR, θα είστε σε θέση να αγοράσετε:

[ΕΝΙΑΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ]

Περισσότερα από όσα θα μπορούσες να αγοράσεις σήμερα 1

Το ίδιο ποσό 2

Λιγότερα από όσα θα μπορούσες να αγοράσεις σήμερα 3

Δεν ξέρω 4

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 525

Παρακολούθηση του επιπέδου χρηματοοικονομικών γνώσεων στην ΕΕ

ΡΩΤΗΣΤΕ ΟΛΟΥΣ

Εάν αυξηθούν τα επιτόκια, τι θα συμβεί συνήθως με τις τιμές των ομολόγων;

[ΕΝΙΑΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ]

Θα ανέβουν 1

Θα πέσουν 2

Θα παραμείνουν τα ίδια, καθώς δεν υπάρχει σχέση μεταξύ των τιμών των ομολόγων και του επιτοκίου 3

Δεν ξέρω 4

ΡΩΤΗΣΤΕ ΟΛΟΥΣ

Q5 Ποιο από τα παρακάτω είναι αλήθεια; Μια επένδυση με υψηλότερη απόδοση είναι πιθανό να είναι:

[ΕΝΙΑΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ]

Πιο ριψοκίνδυνη από μια επένδυση με χαμηλότερη απόδοση 1

Λιγότερο ριψοκίνδυνο από μια επένδυση με χαμηλότερη απόδοση 2

Τόσο ριψοκίνδυνη όσο μια επένδυση με χαμηλότερη απόδοση 3

Δεν ξέρω 4

ΡΩΤΗΣΤΕ ΟΛΟΥΣ

E6 Μια επένδυση σε ένα ευρύ φάσμα «μετοχικών εταιρειών» είναι πιθανό να είναι:

[ΕΝΙΑΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ]

Πιο ριψοκίνδυνο από μια επένδυση σε μία μόνο μετοχή 1

Λιγότερο ριψοκίνδυνο από μια επένδυση σε μία μετοχή 2

Τόσο ριψοκίνδυνη όσο μια επένδυση σε μία μόνο μετοχή 3

Δεν ξέρω 4

ΡΩΤΗΣΤΕ ΟΛΟΥΣ

E7 Σε ποιο βαθμό συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τις ακόλουθες δηλώσεις;

[ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΑΝΑ ΓΡΑΜΜΗ] [ΤΥΧΑΙΑ 1-3]

Q7_1 Πριν αγοράσω κάτι, εξετάζω προσεκτικά αν μπορώ να το αντέξω οικονομικά

Q7_2 Παρατηρώ και παρακολουθώ τα έξοδά μου

Q7_3 Καθορίζω μακροπρόθεσμους οικονομικούς στόχους και προσπαθώ να τους πετύχω

[ΚΛΙΜΑΚΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗΣ]

Συμφωνώ απόλυτα 1

Συμφωνώ κάπως 2

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 525

Παρακολούθηση του επιπέδου χρηματοοικονομικών γνώσεων στην ΕΕ

Διαφωνώ κάπως 3

Διαφωνώ απόλυτα 4

Δεν ξέρω 998

ΡΩΤΗΣΤΕ ΟΛΟΥΣ

Εάν χάσατε την κύρια πηγή εισοδήματος σήμερα, πόσο καιρό θα μπορούσατε να συνεχίσετε να καλύψετε τα έξοδα διαβίωσής σας, χωρίς να δανειστείτε χρήματα ή να μετακομίσετε;

[ΕΝΙΑΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ]

Δεν έχω οικονομίες έκτακτης ανάγκης 1

Τουλάχιστον 1 εβδομάδα, αλλά λιγότερο από 1 μήνα 2

Τουλάχιστον 1 μήνα, αλλά όχι 3 μήνες 3

Τουλάχιστον 3 μήνες, αλλά όχι 6 μήνες 4

6 μήνες ή περισσότερο 5

Δεν ξέρω/Προτιμήστε να μην απαντήσετε 998

ΡΩΤΗΣΤΕ ΟΛΟΥΣ

E9 Ποια από τα ακόλουθα χρηματοπιστωτικά προϊόντα διαθέτετε ή είχατε τα τελευταία δύο χρόνια;

[ΕΠΙΤΡΕΠΟΝΤΑΙ ΠΟΛΛΑΠΛΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ]

Ιδιωτικό συνταξιοδοτικό ή συνταξιοδοτικό προϊόν 1

Ασφάλεια ζωής 2

Ασφάλιση ζημιών (π.χ. ασφάλιση νοικοκυριών, ασφάλιση αυτοκινήτων) 3

Στεγαστικό δάνειο ή στεγαστικό δάνειο 4

Λοιπά καταναλωτικά δάνεια 5

Επενδυτικό προϊόν (κεφάλαια, μετοχές ή ομόλογα) 6

Κρυπτο-τίτλοι (συμπεριλαμβανομένων των κρυπτονομισμάτων) 7

Κανένα από αυτά δεν 8

Δεν ξέρω/προτιμώ να μην απαντήσω 998

ΡΩΤΗΣΤΕ ΟΛΟΥΣ

Q10 Συνολικά, πόσο σίγουροι είστε ότι θα έχετε αρκετά χρήματα για να ζήσετε άνετα καθ' όλη τη διάρκεια της συνταξιοδότησής σας;

[ΕΝΙΑΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ]

Πολύ σίγουρος 1

Κάπως βέβαιος 2

Δεν είμαι πολύ σίγουρος 3

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 525

Παρακολούθηση του επιπέδου χρηματοοικονομικών γνώσεων στην ΕΕ

Καθόλου σίγουρος 4

Δεν ξέρω 998

ΡΩΤΗΣΤΕ ΌΛΟΥΣ

Q11 Πόσο άνετα είστε με τη χρήση ψηφιακών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, όπως οι ηλεκτρονικές τραπεζικές συναλλαγές ή οι πληρωμές μέσω κινητού τηλεφώνου [INFO BUTTON: Οι ψηφιακές χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες είναι χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες που προσφέρονται ή διευκολύνονται από τη χρήση τεχνολογίας/ψηφιακών λύσεων, όπως εφαρμογές κινητής/διαδικτυακής τραπεζικής, ψηφιακά εργαλεία για την κατάρτιση προϋπολογισμού ή υπηρεσίες άμεσων πληρωμών];

[ΕΝΙΑΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ]

Πολύ άνετο 1

Κάπως άνετο 2

Δεν είναι πολύ άνετα 3

Καθόλου άνετα 4

Δεν ξέρω 998

ΡΩΤΗΣΤΕ ΌΛΟΥΣ

Πόσο σίγουροι είστε ότι οι επενδυτικές συμβουλές που λαμβάνετε από την τράπεζά σας/ασφαλιστή/οικονομικό σύμβουλο είναι κατά κύριο λόγο προς το συμφέρον σας;

[ΕΝΙΑΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ]

Πολύ σίγουρος 1

Κάπως βέβαιος 2

Δεν είμαι πολύ σίγουρος 3

Καθόλου σίγουρος 4

Άνευ αντικειμένου 997

Δεν ξέρω

Έκτακτο Ευρωβάρόμετρο 525

Παρακολούθηση του επιπέδου χρηματοοικονομικών γνώσεων στην ΕΕ

Παράρτημαδεδομένων

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 525

Παρακολούθηση του επιπέδου χρηματοοικονομικών γνώσεων στην ΕΕ

Q1 Πώς θα βαθμολογούσατε τις συνολικές γνώσεις σας σχετικά με οικονομικά θέματα σε σύγκριση με άλλους ενήλικες στην [ΧΩΡΑ];

	Πολύ υψηλό	Αρκετά υψηλό	Σχετικά με τον μέσο όρο	Αρκετά χαμηλό	Πολύ χαμηλή	Δεν ξέρω
ΕΕ ΤΩΝ 27	5	25	52	12	4	1
B)	3	26	51	14	4	2
BG	5	25	62	5	2	1
ΤΣ	3	28	58	8	2	1
DK	6	25	57	9	3	2
DE	6	21	56	13	4	1
ΕΕ	5	26	53	12	2	2
IP	6	24	58	9	3	1
ΕΛ	5	24	52	12	6	1
ΙΣ	6	24	53	11	5	0
ΓΑ	8	34	42	10	3	3
ΥΕ	5	24	62	6	2	1
ΙΤ	3	15	54	19	8	1
CY	3	26	54	11	4	1
LV	2	22	57	14	3	1
LT	4	29	53	11	2	1
ΛΟΥ	6	30	52	10	2	1
HU	2	19	65	10	4	0
MT	4	17	63	9	4	3
KX	5	29	56	8	2	1
ΣΤ	4	15	58	15	6	4
ΠΛ	6	34	46	10	2	2
ΠΡ	3	13	67	11	5	2
PM	8	43	41	6	1	0
ΣΝ	4	21	62	11	2	1
ΣΚ	4	25	60	8	2	1
ΦΙ	6	33	49	11	1	1
ΣΔ	4	25	56	12	3	0

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 525 — Παρακολούθηση του επιπέδου χρηματοοικονομικών γνώσεων στην ΕΕ

Επιτόπιες εργασίες: 29/3-5/4/2023/(%) Βάση: N=26 139 — Όλοι οι ερωτηθέντες

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 525

Παρακολούθηση του επιπέδου χρηματοοικονομικών γνώσεων στην ΕΕ

Φανταστείτε ότι κάποιος βάζει [100 EUR] σε λογαριασμό ταμιευτηρίου με εγγυημένο επιτόκιο 2 % ετησίως. Δεν κάνουν περαιτέρω πληρωμές σε αυτόν τον λογαριασμό και δεν κάνουν ανάληψη χρημάτων. Πόσο θα ήταν ο λογαριασμός στο τέλος των πέντε ετών, μετά την πληρωμή των τόκων;

	Άνω των [10 EUR]	Ακριβώς [10 EUR]	Κάτω των [10 EUR]	Μην κάνετε know
ΕΕ ΤΩΝ 27	45	30	19	6
B)	44	27	22	6
BG	40	32	21	8
ΤΣ	40	31	24	5
DK	50	23	20	7
DE	56	29	11	4
ΕΕ	49	34	12	5
IP	47	32	18	3
ΕΛ	44	31	17	8
ΙΣ	37	37	17	9
ΓΑ	47	28	20	5
ΥΕ	41	40	15	5
ΙΤ	39	32	24	5
CY	46	32	17	5
LV	40	38	17	6
LT	38	41	15	6
ΛΟΥ	56	29	11	4
HU	44	29	23	5
MT	43	38	15	5
KX	59	24	15	3
ΣΤ	44	31	20	5
ΠΛ	36	27	25	12
ΠΡ	35	39	19	7
ΡΜ	38	32	23	7
ΣΝ	44	29	19	8
ΣΚ	40	36	20	5
ΦΙ	50	28	17	4
ΣΔ	57	21	19	4

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 525 — Παρακολούθηση του επιπέδου χρηματοοικονομικών γνώσεων στην ΕΕ

Επιτόπιες εργασίες: 29/3-5/4/2023/(%) Βάση: N=26 139 — Όλοι οι ερωτηθέντες

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 525

Παρακολούθηση του επιπέδου χρηματοοικονομικών γνώσεων στην ΕΕ

Q3: Φανταστείτε τώρα την ακόλουθη κατάσταση. Θα σας δοθεί ένα δώρο ύψους [000 EUR] σε ένα έτος και, κατά τη διάρκεια αυτού του έτους, ο πληθωρισμός παραμένει στο 2 %. Σε ένα χρόνο, με το [EUR 1.000], θα είστε σε θέση να αγοράσετε:

	Περισσότερα από όσα θα μπορούσες να αγοράσεις σήμερα	Το ίδιο ποσό	Λιγότερα από όσα θα μπορούσες να αγοράσεις σήμερα	Δεν ξέρω
ΕΕ ΤΩΝ 27	7	22	65	6
B)	7	19	68	7
BG	4	27	64	5
ΤΣ	9	19	65	6
DK	11	12	69	9
DE	7	19	68	6
ΕΕ	6	7	84	4
IP	11	23	61	5
ΕΛ	6	32	55	8
ΙΣ	8	24	61	7
ΓΑ	8	24	61	7
ΥΕ	6	18	71	4
ΙΤ	7	28	59	7
CY	7	37	48	8
LV	11	15	69	5
LT	7	7	79	7
ΛΟΥ	7	18	72	4
HU	5	16	75	4
MT	4	25	64	7
KX	6	15	75	4
ΣΤ	7	15	73	5
ΠΛ	6	18	68	8
ΠΡ	9	32	55	5
PM	9	26	58	7
ΣΝ	4	14	78	5
ΣΚ	4	19	72	5
ΦΙ	4	6	84	6
ΣΔ	10	15	67	9

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 525 — Παρακολούθηση του επιπέδου χρηματοοικονομικών γνώσεων στην ΕΕ

Επιτόπιες εργασίες: 29/3-5/4/2023/(%) Βάση: N=26 139 — Όλοι οι ερωτηθέντες

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 525

Παρακολούθηση του επιπέδου χρηματοοικονομικών γνώσεων στην ΕΕ

Εάν αυξηθούν τα επιτόκια, τι θα συμβεί συνήθως με τις τιμές των ομολόγων;

	Θα ανέβουν	Θα πέσουν	Θα παραμείνουν τα ίδια, καθώς δεν υπάρχει σχέση μεταξύ των τιμών των ομολόγων και του επιτοκίου.	Δεν ξέρω
ΕΕ ΤΩΝ 27	29	20	23	28
B)	26	16	27	31
BG	32	20	23	26
ΤΣ	28	21	31	21
DK	22	37	19	22
DE	21	21	21	37
ΕΕ	29	22	21	28
IP	25	24	26	24
ΕΛ	27	22	21	31
ΙΣ	38	18	19	26
ΓΑ	29	13	29	29
ΥΕ	25	22	32	21
ΙΤ	29	26	21	24
CY	19	21	23	37
LV	25	14	30	31
LT	22	18	29	31
ΛΟΥ	33	13	28	26
HU	31	22	28	20
MT	20	24	33	24
KX	24	25	23	29
ΣΤ	22	21	28	29
ΠΛ	37	22	19	23
ΠΡ	48	12	22	18
ΡΜ	41	14	32	13
ΣΝ	28	26	23	24
ΣΚ	22	27	30	22
ΦΙ	32	15	21	32
ΣΔ	18	22	25	35

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 525 — Παρακολούθηση του επιπέδου χρηματοοικονομικών γνώσεων στην ΕΕ

Επιτόπιες εργασίες: 29/3-5/4/2023/(%) Βάση: N=26 139 — Όλοι οι ερωτηθέντες

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 525

Παρακολούθηση του επιπέδου χρηματοοικονομικών γνώσεων στην ΕΕ

Q5 Ποιο από τα παρακάτω είναι αλήθεια; Μια επένδυση με υψηλότερη απόδοση είναι πιθανό να είναι:

	Πιο ριψοκίνδυνη από μια επένδυση με χαμηλότερη απόδοση	Λιγότερο ριψοκίνδυνο από μια επένδυση με χαμηλότερη απόδοση	Τόσο ριψοκίνδυνη όσο μια επένδυση με χαμηλότερη απόδοση	Δεν ξέρω
ΕΕ ΤΩΝ 27	66	9	15	10
B)	65	8	13	14
BG	60	11	21	8
ΤΣ	74	6	13	7
DK	76	7	8	10
DE	60	12	16	13
ΕΕ	71	7	15	8
IP	75	7	14	5
ΕΛ	69	10	12	9
ΙΣ	69	14	10	8
ΓΑ	68	9	13	10
ΥΕ	61	8	22	9
IT	68	9	17	6
CY	69	8	12	11
LV	61	7	23	9
LT	58	7	20	15
ΛΟΥ	66	6	14	14
HU	74	7	14	5
MT	74	5	11	11
KX	67	7	16	10
ΣΤ	60	9	17	14
ΠΛ	57	9	17	17
ΠΡ	75	5	15	5
PM	58	7	30	5
ΣΝ	73	7	13	7
ΣΚ	72	6	18	4
ΦΙ	79	8	7	7
ΣΔ	76	6	8	10

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 525 — Παρακολούθηση του επιπέδου χρηματοοικονομικών γνώσεων στην ΕΕ

Επιτόπιες εργασίες: 29/3-5/4/2023/(%) Βάση: N=26 139 — Όλοι οι ερωτηθέντες

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 525

Παρακολούθηση του επιπέδου χρηματοοικονομικών γνώσεων στην ΕΕ

Ε6 Μια επένδυση σε ένα ευρύ φάσμα «μετοχικών εταιρειών» είναι πιθανό να είναι:

	Πιο ριψοκίνδυνο από μια επένδυση σε μία μόνο μετοχή	Λιγότερο ριψοκίνδυνο από μια επένδυση σε μία μετοχή	Τόσο ριψοκίνδυνη όσο μια επένδυση σε μία μόνο μετοχή	Δεν ξέρω
ΕΕ ΤΩΝ 27	15	56	14	15
B)	9	63	11	17
BG	14	51	18	18
ΤΣ	12	59	13	17
DK	11	68	10	11
DE	11	64	10	16
ΕΕ	8	74	12	6
IP	13	60	17	10
ΕΛ	19	41	15	25
ΙΣ	23	51	12	15
ΓΑ	13	53	17	17
ΥΕ	17	53	20	10
IT	15	55	13	18
CY	21	43	14	22
LV	8	56	24	12
LT	8	63	18	11
ΛΟΥ	6	64	16	15
HU	23	44	18	15
MT	12	58	14	17
KX	6	73	7	14
ΣΤ	10	63	16	11
ΠΛ	16	54	17	13
ΠΡ	24	49	18	9
PM	20	45	24	12
ΣΝ	14	68	9	9
ΣΚ	16	52	22	10
ΦΙ	7	77	9	8
ΣΔ	12	60	11	18

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 525 — Παρακολούθηση του επιπέδου χρηματοοικονομικών γνώσεων στην ΕΕ

Επιτόπιες εργασίες: 29/3-5/4/2023/(%) Βάση: N=26 139 — Όλοι οι ερωτηθέντες

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 525

Παρακολούθηση του επιπέδου χρηματοοικονομικών γνώσεων στην ΕΕ

E7_1 Σε ποιο βαθμό συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τις ακόλουθες δηλώσεις;

Πριν αγοράσω κάτι, εξετάζω προσεκτικά αν μπορώ να το αντέξω οικονομικά.

	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ κάπως	Διαφωνώ κάπως	Διαφωνώ απόλυτα	Δεν ξέρω
ΕΕ ΤΩΝ 27	51	41	6	2	0
B)	46	44	7	2	1
BG	54	37	5	4	0
ΤΣ	48	45	6	1	0
DK	46	42	10	3	0
DE	50	39	8	2	1
ΕΕ	36	53	10	2	0
IP	58	34	6	3	0
ΕΛ	81	17	2	0	0
ΙΣ	51	39	8	1	1
ΓΑ	50	42	6	1	0
ΥΕ	55	37	7	1	0
ΙΤ	54	41	5	1	0
CY	79	19	2	0	0
LV	46	46	6	2	1
LT	45	45	9	1	1
ΛΟΥ	49	43	7	1	1
HU	49	45	5	1	0
MT	73	23	3	1	0
KX	48	41	7	4	0
ΣΤ	50	40	7	2	0
ΠΛ	42	50	7	1	1
ΠΡ	45	52	2	0	1
PM	65	32	2	1	0
ΣΝ	56	35	8	1	1
ΣΚ	42	50	6	1	1
ΦΙ	38	48	11	4	0
ΣΔ	52	40	7	2	0

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 525 — Παρακολούθηση του επιπέδου χρηματοοικονομικών γνώσεων στην ΕΕ

Επιτόπιες εργασίες: 29/3-5/4/2023/(%) Βάση: N=26 139 — Όλοι οι ερωτηθέντες

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 525

Παρακολούθηση του επιπέδου χρηματοοικονομικών γνώσεων στην ΕΕ

Q7_2 Σε ποιο βαθμό συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τις ακόλουθες δηλώσεις;

Παρακολουθώ και παρακολουθώ τα έξοδά μου

	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ κάπως	Διαφωνώ κάπως	Διαφωνώ απόλυτα	Δεν ξέρω
ΕΕ ΤΩΝ 27	49	43	6	2	1
B)	43	45	8	3	1
BG	65	27	5	4	0
ΤΣ	54	41	4	1	1
DK	55	35	7	3	0
DE	57	38	4	1	1
ΕΕ	31	52	12	5	0
IP	42	47	8	3	1
ΕΛ	50	38	7	3	2
ΙΣ	48	43	7	1	0
ΓΑ	46	47	5	1	0
ΥΕ	60	34	5	1	0
ΙΤ	47	44	7	1	0
CY	50	40	7	3	1
LV	38	50	8	3	1
LT	38	50	9	2	1
ΛΟΥ	50	44	5	1	0
HU	49	44	6	1	0
MT	49	42	7	2	0
KX	49	37	10	4	1
ΣΤ	56	37	5	1	1
ΠΛ	42	50	6	2	1
ΠΡ	31	55	11	2	0
ΡΜ	57	38	3	2	0
ΣΝ	61	32	6	1	1
ΣΚ	43	49	7	2	0
ΦΙ	16	33	26	24	1
ΣΔ	58	36	5	1	1

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 525 — Παρακολούθηση του επιπέδου χρηματοοικονομικών γνώσεων στην ΕΕ

Επιτόπιες εργασίες: 29/3-5/4/2023/(%) Βάση: N=26 139 — Όλοι οι ερωτηθέντες

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 525

Παρακολούθηση του επιπέδου χρηματοοικονομικών γνώσεων στην ΕΕ

E7_3 Σε ποιο βαθμό συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τις ακόλουθες δηλώσεις;

Βάζω μακροπρόθεσμους οικονομικούς στόχους και προσπαθώ να τους πετύχω

	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ κάπως	Διαφωνώ κάπως	Διαφωνώ απόλυτα	Δεν ξέρω
ΕΕ ΤΩΝ 27	21	50	20	6	3
B)	18	50	20	8	4
BG	26	46	17	10	2
ΤΣ	18	52	24	4	2
DK	18	52	18	9	4
DE	26	47	18	6	2
ΕΕ	12	53	24	6	5
IP	19	49	20	10	2
ΕΛ	26	52	12	6	5
ΙΣ	21	45	27	5	2
ΓΑ	18	52	19	7	4
ΥΕ	24	52	15	9	1
ΙΤ	16	51	23	6	4
CY	38	43	14	3	3
LV	13	46	25	8	8
LT	16	52	24	5	3
ΛΟΥ	20	50	22	7	1
HU	20	51	19	7	2
MT	29	47	15	5	4
KX	25	47	16	8	3
ΣΤ	27	47	20	5	1
ΠΛ	16	55	18	6	5
ΠΡ	19	58	17	2	4
PM	30	56	9	3	2
ΣΝ	34	47	13	5	1
ΣΚ	16	53	22	8	2
ΦΙ	13	50	25	12	1
ΣΔ	30	51	13	4	2

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 525 — Παρακολούθηση του επιπέδου χρηματοοικονομικών γνώσεων στην ΕΕ

Επιτόπιες εργασίες: 29/3-5/4/2023/(%) Βάση: N=26 139 — Όλοι οι ερωτηθέντες

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 525

Παρακολούθηση του επιπέδου χρηματοοικονομικών γνώσεων στην ΕΕ

Εάν χάσατε την κύρια πηγή εισοδήματος σήμερα, πόσο καιρό θα μπορούσατε να συνεχίσετε να καλύψετε τα έξοδα διαβίωσής σας, χωρίς να δανειστείτε χρήματα ή να μετακομίσετε;

	Δεν έχω οικονομίες έκτακτης ανάγκης	Τουλάχιστον 1 εβδομάδα, αλλά λιγότερο από 1 μήνα	Τουλάχιστον 1 μήνα, αλλά όχι 3 μήνες	Τουλάχιστον 3 μήνες, αλλά όχι 6 μήνες	6 μήνες ή περισσότερο	Δεν ξέρω/Προτιμώ να μην απαντήσετε
ΕΕ ΤΩΝ 27	16	9	16	18	33	8
B)	14	8	12	15	39	13
BG	23	12	19	16	24	7
ΤΣ	17	10	17	22	29	4
DK	16	6	13	15	42	9
DE	16	8	15	20	34	7
ΕΕ	15	9	20	18	32	6
IP	18	12	16	17	32	6
ΕΛ	24	10	19	15	23	9
ΙΣ	10	10	17	17	36	9
ΓΑ	14	9	15	19	33	10
ΥΕ	20	11	21	20	23	5
ΙΤ	15	6	11	17	39	11
CY	20	12	20	13	28	8
LV	26	14	19	17	19	6
LT	17	8	15	19	36	6
ΛΟΥ	5	4	16	19	48	7
HU	21	10	21	22	22	4
MT	10	9	14	16	35	17
KX	8	5	13	17	47	9
ΣΤ	17	8	16	18	33	8
ΠΛ	20	11	19	20	25	6
ΠΡ	21	6	16	19	30	8
PM	25	11	21	15	23	5
ΣΝ	19	9	18	18	30	6
ΣΚ	18	9	16	22	28	7
ΦΙ	25	12	20	11	29	4
ΣΔ	10	7	14	16	46	7

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 525 — Παρακολούθηση του επιπέδου χρηματοοικονομικών γνώσεων στην ΕΕ

Επιτόπιες εργασίες: 29/3-5/4/2023/(%) Βάση: N=26 139 — Όλοι οι ερωτηθέντες

Ε9 Ποια από τα ακόλουθα χρηματοπιστωτικά προϊόντα διαθέτετε ή είχατε τα τελευταία δύο χρόνια;
[ΠΟΛΛΑΠΛΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ]

	Ιδιωτικό συνταξιοδ οτικό ή συνταξιοδ οτικό προϊόν	Ασφάλεια ζωής	Ασφάλιση ζημιών (π.χ. ασφάλιση νοικοκυρι ών, ασφάλιση αυτοκινήτ ων)	Στεγαστικ ό δάνειο ή στεγαστικ ό δάνειο	Λοιπά καταναλω τικά δάνεια	Επενδυτικ ό προϊόν (κεφάλαια, μετοχές ή ομόλογα)	Κρυπτο-τίτλοι (συμπεριλαμβαν ομένων των κρυπτονομισμάτ ων)	Κανέ να από αυτά δεν	Δεν ξέρω/π ροτιμώ να μην απαντή σω
ΕΕ									
ΤΩΝ	22	31	46	20	14	24	6	21	3
27									
B)	37	28	52	27	14	27	9	17	4
BG	19	17	37	9	31	9	11	23	3
ΤΣ	40	42	39	15	15	24	14	19	4
DK	52	34	67	35	17	35	7	9	3
DE	21	25	59	17	10	33	6	19	3
ΕΕ	31	23	45	20	17	24	12	18	3
IP	40	36	40	25	17	18	8	20	4
ΕΛ	8	16	30	19	13	12	9	32	5
ΙΣ	23	29	50	29	18	23	4	18	3
ΓΑ	20	44	41	19	12	19	4	21	3
ΥΕ	8	26	30	11	24	15	16	28	2
ΙΤ	20	20	31	15	9	28	4	30	4
CY	14	33	37	24	15	10	10	29	2
LV	23	23	38	10	18	9	10	28	3
LT	24	34	41	13	14	14	11	20	3
ΛΟΥ	41	39	54	42	20	37	13	11	5
HU	18	32	44	15	15	20	6	24	2
ΜΤ	23	25	42	21	5	32	8	22	6
KX	31	24	64	42	6	20	11	13	3
ΣΤ	21	37	59	16	7	24	10	17	5
ΠΛ	10	58	44	15	21	15	6	16	2
ΠΡ	19	27	46	25	19	21	9	19	6
ΡΜ	33	23	41	12	23	16	8	21	2
ΣΝ	17	42	40	14	18	17	17	19	3
ΣΚ	15	39	37	21	19	26	7	23	3
ΦΙ	11	25	48	25	28	36	9	17	3
ΣΔ	33	24	57	30	13	46	5	16	5

Έκτακτο Ευρωβάρόμετρο 525

Παρακολούθηση του επιπέδου χρηματοοικονομικών γνώσεων στην ΕΕ

Έκτακτο Ευρωβάρόμετρο 525 — Παρακολούθηση του επιπέδου χρηματοοικονομικών γνώσεων στην ΕΕ

Επιτόπιες εργασίες: 29/3-5/4/2023/(%) Βάση: N=26 139 — Όλοι οι ερωτηθέντες

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 525

Παρακολούθηση του επιπέδου χρηματοοικονομικών γνώσεων στην ΕΕ

Q10 Συνολικά, πόσο σίγουροι είστε ότι θα έχετε αρκετά χρήματα για να ζήσετε άνετα καθ' όλη τη διάρκεια της συνταξιοδότησής σας;

	Πολύ σίγουρος	Κάπως βέβαιος	Δεν είμαι πολύ σίγουρος	Καθόλου σίγουρος	Δεν ξέρω
ΕΕ ΤΩΝ 27	9	33	32	22	5
B)	8	35	32	20	6
BG	6	22	36	33	3
ΤΣ	7	33	29	28	4
DK	24	36	20	15	6
DE	13	37	29	17	4
ΕΕ	5	26	38	30	2
IP	13	37	26	22	2
ΕΛ	6	19	31	41	3
ΙΣ	11	38	32	15	4
ΓΑ	5	33	32	24	6
ΥΕ	6	26	35	29	3
ΙΤ	5	33	36	21	5
CY	8	28	32	30	3
LV	5	21	38	33	3
LT	4	27	36	30	3
ΛΟΥ	15	44	28	7	6
HU	6	20	33	40	2
MT	10	37	27	21	6
KX	19	43	22	11	6
ΣΤ	14	38	30	14	4
ΠΛ	3	17	35	39	7
ΠΡ	5	33	36	23	3
ΡΜ	7	31	39	23	2
ΣΝ	7	25	39	25	4
ΣΚ	4	29	30	33	5
ΦΙ	9	37	32	19	3
ΣΔ	17	37	23	18	5

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 525 — Παρακολούθηση του επιπέδου χρηματοοικονομικών γνώσεων στην ΕΕ

Επιτόπιες εργασίες: 29/3-5/4/2023/(%) Βάση: N=26 139 — Όλοι οι ερωτηθέντες

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 525

Παρακολούθηση του επιπέδου χρηματοοικονομικών γνώσεων στην ΕΕ

Q11 Πόσο άνετα είστε με τη χρήση ψηφιακών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, όπως οι ηλεκτρονικές τραπεζικές συναλλαγές ή οι πληρωμές μέσω κινητού τηλεφώνου;

	Πολύ άνετο	Κάπως άνετο	Δεν είναι πολύ άνετα	Καθόλου άνετα	Δεν ξέρω
ΕΕ ΤΩΝ 27	36	41	14	7	2
B)	32	49	13	5	1
BG	42	33	14	8	3
ΤΣ	55	36	5	4	2
DK	48	45	5	2	1
DE	44	37	11	6	2
ΕΕ	50	39	8	3	1
IP	45	34	10	11	1
ΕΛ	28	35	16	20	2
ΙΣ	23	43	23	8	2
ΓΑ	25	44	21	10	1
ΥΕ	56	28	9	5	2
ΙΤ	22	49	19	8	3
CY	38	36	18	8	1
LV	36	53	9	2	1
LT	58	33	6	2	1
ΛΟΥ	28	57	11	3	1
HU	40	38	12	7	3
MT	49	26	14	10	2
KX	52	40	5	2	1
ΣΤ	57	28	7	5	2
ΠΛ	40	47	7	4	2
ΠΡ	20	45	22	9	4
ΡΜ	44	36	12	5	2
ΣΝ	44	32	15	9	1
ΣΚ	50	38	7	4	2
ΦΙ	69	26	3	2	1
ΣΔ	58	32	5	2	2

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 525 — Παρακολούθηση του επιπέδου χρηματοοικονομικών γνώσεων στην ΕΕ

Επιτόπιες εργασίες: 29/3-5/4/2023/(%) Βάση: N=26 139 — Όλοι οι ερωτηθέντες

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 525

Παρακολούθηση του επιπέδου χρηματοοικονομικών γνώσεων στην ΕΕ

Πόσο σίγουροι είστε ότι οι επενδυτικές συμβουλές που λαμβάνετε από την τράπεζά σας/ασφαλιστή/οικονομικό σύμβουλο είναι κατά κύριο λόγο προς το συμφέρον σας;

	Πολύ σίγουρος	Κάπως βέβαιος	Δεν είμαι πολύ σίγουρος	Καθόλου σίγουρος	Άνευ αντικειμένου	Δεν ξέρω
ΕΕ ΤΩΝ 27	6	32	31	14	11	6
B)	4	31	28	17	12	8
BG	7	37	29	15	8	4
ΤΣ	14	40	22	9	8	8
DK	9	38	24	11	10	7
DE	11	31	33	11	10	5
ΕΕ	2	27	44	12	7	7
IP	6	35	28	19	8	4
ΕΛ	3	18	30	26	14	9
ΙΣ	7	31	33	12	11	6
ΓΑ	4	34	28	17	11	6
ΥΕ	7	38	30	13	7	5
ΙΤ	4	34	31	12	14	5
CY	3	17	36	21	17	7
LV	4	20	44	16	8	8
LT	4	30	29	13	10	13
ΛΟΥ	5	36	32	14	8	6
HU	4	30	33	20	8	4
MT	6	35	26	17	11	5
KX	4	28	28	11	19	9
ΣΤ	11	35	32	13	4	5
ΠΛ	3	23	34	23	9	8
ΠΡ	6	40	22	10	16	6
PM	8	38	34	11	6	3
ΣΝ	3	28	43	17	4	6
ΣΚ	8	35	23	12	14	8
ΦΙ	7	52	23	7	4	6
ΣΔ	4	33	31	18	5	8

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 525 — Παρακολούθηση του επιπέδου χρηματοοικονομικών γνώσεων στην ΕΕ

Επιτόπιες εργασίες: 29/3-5/4/2023/(%) Βάση: N=26 139 — Όλοι οι ερωτηθέντες

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 525

Παρακολούθηση του επιπέδου χρηματοοικονομικών γνώσεων στην ΕΕ

Βαθμολογία χρηματοοικονομικών γνώσεων — Αριθμός ορθών απαντήσεων στις πέντε ερωτήσεις χρηματοοικονομικών γνώσεων (Q2, Q3, Q4, Q5, Q6)

	Χαμηλή βαθμολογία (0 ή 1 σωστές απαντήσεις)	Μέση βαθμολογία (2 ή 3 σωστές απαντήσεις)	Υψηλή βαθμολογία (4 ή 5 σωστές απαντήσεις)
ΕΕ ΤΩΝ 27	24	50	26
B)	26	44	30
BG	26	54	20
ΤΣ	21	54	25
DK	15	45	40
DE	22	46	32
ΕΕ	13	47	39
IP	22	47	31
ΕΛ	29	52	19
ΙΣ	27	54	19
ΓΑ	25	51	25
ΥΕ	22	55	24
ΙΤ	26	49	25
CY	30	51	19
LV	25	55	20
LT	21	54	25
ΛΟΥ	24	43	33
HU	17	61	22
MT	19	54	26
KX	18	39	43
ΣΤ	22	50	28
ΠΛ	25	55	20
ΠΡ	28	56	16
ΡΜ	30	57	13
ΣΝ	15	49	36
ΣΚ	20	53	27
ΦΙ	11	49	40
ΣΔ	19	47	34

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 525 — Παρακολούθηση του επιπέδου χρηματοοικονομικών γνώσεων στην ΕΕ

Επιτόπιες εργασίες: 29/3-5/4/2023/(%) Βάση: N=26 139 — Όλοι οι ερωτηθέντες

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 525

Παρακολούθηση του επιπέδου χρηματοοικονομικών γνώσεων στην ΕΕ

Βαθμολογία χρηματοοικονομικής συμπεριφοράς — Αριθμός συμπεριφορών «οικονομικά κατανοητών» που σχετίζονται με την επιλογή προϊόντων, την παρακολούθηση των δαπανών και την προσπάθεια επίτευξης οικονομικών στόχων (Q7)

	Χαμηλή βαθμολογία (συμφωνώ με μία δήλωση κατ' ανώτατο όριο)	Μέση βαθμολογία (συμφωνώ με 2 δηλώσεις)	Υψηλή βαθμολογία (συμφωνώ με όλες τις δηλώσεις)
ΕΕ ΤΩΝ 27	8	28	65
B)	11	28	61
BG	9	24	67
ΤΣ	7	29	64
DK	11	27	62
DE	6	29	65
ΕΕ	14	32	54
IP	9	31	60
ΕΛ	7	23	71
ΙΣ	10	30	60
ΓΑ	7	29	65
ΥΕ	7	22	71
ΙΤ	7	30	62
CY	4	24	72
LV	11	37	52
LT	13	25	62
ΛΟΥ	8	27	65
HU	6	28	66
MT	6	23	71
KX	12	25	63
ΣΤ	8	26	67
ΠΛ	9	27	65
ΠΡ	8	23	69
PM	4	14	82
ΣΝ	8	19	73
ΣΚ	8	29	63
ΦΙ	32	32	36
ΣΔ	7	21	73

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 525 — Παρακολούθηση του επιπέδου χρηματοοικονομικών γνώσεων στην ΕΕ

Επιτόπιες εργασίες: 29/3-5/4/2023/(%) Βάση: N=26 139 — Όλοι οι ερωτηθέντες

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 525

Παρακολούθηση του επιπέδου χρηματοοικονομικών γνώσεων στην ΕΕ

Συνολική βαθμολογία χρηματοοικονομικών γνώσεων — Σύνολο βαθμολογίας χρηματοοικονομικών γνώσεων και βαθμολογία χρηματοοικονομικής συμπεριφοράς (με ίση βαρύτητα για κάθε βαθμολογία)

	Χαμηλή βαθμολογία (score &=5)	Μέση βαθμολογία (βαθμολογία > 5 και & 9)	Υψηλή βαθμολογία (βαθμολογία 9 ή 10)
ΕΕ ΤΩΝ 27	18	64	18
B)	22	58	20
BG	20	65	15
ΤΣ	16	66	17
DK	16	57	27
DE	16	61	24
ΕΕ	16	61	23
IP	17	64	19
ΕΛ	19	65	16
ΙΣ	22	65	13
ΓΑ	18	64	17
ΥΕ	16	65	20
IT	19	64	18
CY	19	66	15
LV	24	65	11
LT	19	65	16
ΛΟΥ	15	62	23
HU	12	72	16
MT	13	67	20
KX	15	56	28
ΣΤ	17	62	21
ΠΛ	20	65	15
ΠΡ	19	71	11
PM	14	74	12
ΣΝ	12	61	27
ΣΚ	17	63	20
ΦΙ	27	56	17
ΣΔ	14	59	27

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 525 — Παρακολούθηση του επιπέδου χρηματοοικονομικών γνώσεων στην ΕΕ

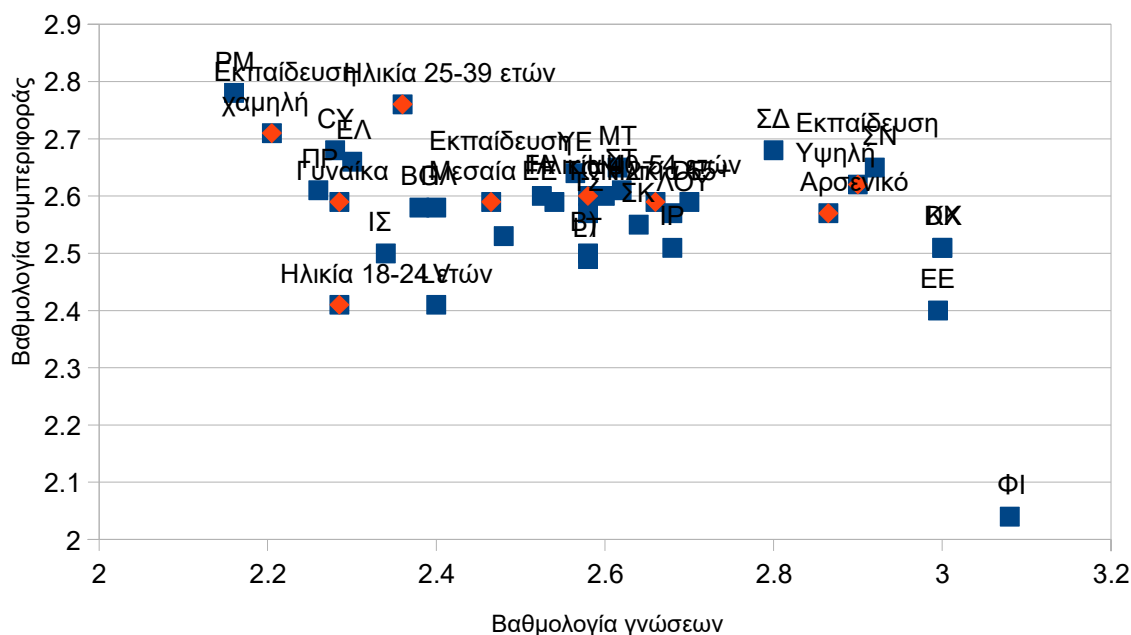
Επιτόπιες εργασίες: 29/3-5/4/2023/(%) Βάση: N=26 139 — Όλοι οι ερωτηθέντες

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

(Pierre Dieumegard)

Παράξενη συσχέτιση μεταξύ των δύο βαθμών γνώσης και συμπεριφοράς

Για τις βαθμολογίες γνώσεων και συμπεριφοράς, μπορεί κανείς να βάλει ένα σημείωμα σε κάθε ομάδα. Αυτή η βαθμολογία είναι ο μέσος όρος των βαθμολογιών της ομάδας.

Δεν υπάρχει στατιστική συσχέτιση μεταξύ της βαθμολογίας χρηματοοικονομικής γνώσης και της βαθμολογίας χρηματοοικονομικής συμπεριφοράς και, εάν υπάρχει συσχέτιση, είναι αρνητική ($R^2=0,2$, οπότε ο συντελεστής συσχέτισης είναι $-0,45$). Αυτό θα σήμαινε ότι όσο περισσότερο μια ομάδα έχει καλές οικονομικές γνώσεις, τόσο λιγότερο συνετή έχει. Αυτό είναι περίεργο και μπορεί κανείς να σκεφτεί ότι οι ερωτήσεις που τίθενται δεν είναι οι πιο σχετικές για την κατανόηση των οικονομικών δεξιοτήτων των ατόμων. Και τα δύο φύλα έχουν την ίδια βαθμολογία συμπεριφοράς, ενώ το αρσενικό φύλο έχει καλύτερη βαθμολογία γνώσης.

Μερικές ερωτήσεις ήταν πιθανώς μπερδεμένες για πολλά άτομα.

Για παράδειγμα, η ερώτηση Q2 έπρεπε να ελέγξει την κατανόηση των ανατοκιστικών τόκων, δηλαδή ότι κάθε έτος οι εισπραχθέντες τόκοι προστίθενται στο κεφάλαιο για τον υπολογισμό των

τόκων για το επόμενο έτος. Το ερώτημα ήταν «Πόσο θα ήταν ο λογαριασμός στο τέλος των πέντε ετών, από τη στιγμή που θα γίνει η πληρωμή των τόκων;». Στο ερώτημα αυτό, η καταβολή τόκων πραγματοποιείται στο τέλος της ποινής, μετά την αναγραφή της πενταετούς προθεσμίας. Είναι κατανοητό ότι οι ερωτηθέντες δεν φαντάζονται ότι η πληρωμή αυτή είναι ετήσια. Επιπλέον, λαμβανομένων υπόψη των ανατοκιστικών τόκων, το τελικό ποσό ανέρχεται σε 1 104 EUR αντί για 1 100 EUR: η διαφορά είναι ελάχιστη.

Ομοίως, για την ερώτηση Q4, η οποία αφορούσε τη σχέση μεταξύ των τιμών των ομολόγων και του πληθωρισμού, ήταν δύσκολο για ένα άτομο που δεν έχει ομόλογα να απαντήσει, και αυτό ισχύει για ένα πολύ μεγάλο ποσοστό των Ευρωπαίων.

Διαφορές από άλλες έρευνες του Ευρωβαρόμετρου

Η διασπορά των κοινωνικών ομάδων είναι της ίδιας τάξης με τη διασπορά των χωρών, η οποία διαφέρει από τα αποτελέσματα πολλών ερευνών του Ευρωβαρόμετρου.

Η βαθμολογία γνώσεων δείχνει τις διαφορές στις κοινωνικές τάξεις: η βαθμολογία είναι υψηλότερη για τα άτομα με τριτοβάθμια εκπαίδευση και τους ηλικιωμένους.

Η βαθμολογία συμπεριφοράς είναι καλύτερη, παρά τη χαμηλή βαθμολογία γνώσεων, για τα άτομα με χαμηλό μορφωτικό επίπεδο, που δεν έχουν υψηλό εισόδημα και πρέπει να δώσουν προσοχή, για τους ανθρώπους που εγκατασταθούν στη ζωή (25-39 χρόνια), καθώς και για τις φτωχές χώρες όπως η Ρουμανία και η Ελλάδα.

Σε αντίθεση με πολλές έρευνες του Ευρωβαρόμετρου, αυτή δεν είναι στην πραγματικότητα μια δημοσκόπηση σχετικά με το τι πρέπει να κάνουν οι δημόσιες αρχές, αλλά μάλλον μια έρευνα σχετικά με τη γνώση και την ατομική (οικονομική) συμπεριφορά σε σχέση με την κοινωνία στην οποία ζει κανείς. Είναι φυσιολογικό να υπάρχουν διαφορές μεταξύ των κοινωνικών ομάδων τόσο σημαντικές όσο μεταξύ των εθνικών γνωμών (ή ότι οι διαφορές μεταξύ των εθνικών γνωμών δεν είναι μεγαλύτερες από τις απόψεις των κοινωνικών ομάδων).